

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Orgány územní samosprávy

Vypracovala: Lucie Kašpárková

Vedoucí práce: JUDr. Rudolf Hrubý

České Budějovice 2017

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie KAŠPÁRKOVÁ**
Osobní číslo: **E14585**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Orgány územní samosprávy**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Cílem bakalářské práce je srozumitelně a přehledně přiblížit působnost orgánů územní samosprávy, odpovědnosti volených zastupitelů, funkcionářů a porovnání pravomocí obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury zaměřené na danou problematiku.
2. Analýza působnosti orgánů územní samosprávy a odpovědnosti volených zastupitelů a funkcionářů.
3. Porovnání pravomocí obce s pověřeným obecním úřadem s pravomocemi obce s rozšířenou působností.
4. Zhodnocení.

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíl, hypotézy a metodika práce. 4. Analytická část. 5. Zhodnocení. 6. Závěr. 7. Summary. 8. Seznam literatury. 9. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

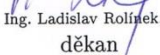
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. ÚZ č. 1077 - *Obce, Kraje, hl. m. Praha, Úředníci obcí a krajů, Obecní policie.*
2. ÚZ č. 1129 - *Rozpočet a financování územních samosprávních celků, organizačních složek státu a příspěvkových organizací, Majetek státu 2016.*
3. Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích.*
4. Zákon č. 129/2000 Sb., *o krajích.*
5. Kočí, R. (2012). *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou.* Praha: Leges.
6. Koudelka, Z., Ondruš, R., & Průcha, P. (2009). *Zákon o obcích - Komentář* (4th ed.). Praha: Linde Praha a.s.
7. Články v odborných časopisech vztahující se k danému tématu.
8. Internetové zdroje vztahující se k danému tématu.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Rudolf Hrubý**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. března 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. dubna 2017**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
E.S.
STUDENTSKÁ 13 (25)
370 05 ČESKÉ BUDĚJOVICE

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. března 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Lucie Kašpárková

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce JUDr. Rudolfu Hrubému za pomoc při vypracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala oponentce JUDr. Šárce Vítkové za věcné připomínky a konečně Městskému úřadu Třebíč a Městskému úřadu Jaroměřice nad Rokytnou za poskytnutí důležitých informací nezbytných pro vypracování bakalářské práce

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Vývoj veřejné správy v České republice	10
2.1. Veřejná správa v období monarchie.....	10
2.2. Veřejná správa v období první republiky (1918-1938).....	10
2.3. Veřejná správa za okupace	11
2.4. Veřejná správa v letech 1945-1960.....	12
2.5. Veřejná správa po roce 1989	12
3. Územně správní členění	14
3.1. Vyšší územní samosprávné celky – kraje.....	14
3.2. Základní územní samosprávné celky – obce	15
4. Působnost obce.....	17
4.1. Samostatná působnost obce	17
4.2. Přenesená působnost obce	19
4.3. Obec se základním rozsahem výkonu státní správy.....	20
4.4. Pověřený obecní úřad	21
4.5. Obecní úřad obce s rozšířenou působností	21
5. Orgány obcí a jejich činnosti	23
5.1. Zastupitelstvo obce.....	23
5.2. Rada obce	24
5.3. Starosta a místostarosta	25
5.4. Obecní úřad.....	26
5.5. Výbory a Komise	27
6. Odpovědnost volených funkcionářů v obci	29
7. Metodika.....	33

8.	Praktická část	35
8.1.	Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti.....	37
8.2.	Obec s rozšířenou působností – Třebíč	46
8.2.1.	Základní charakteristika a symboly	46
8.2.2.	Historie obce	47
8.2.3.	Současnost v obci.....	48
8.3.	Obec s pověřeným obecním úřadem – Jaroměřice nad Rokytnou.....	52
8.3.1.	Základní charakteristika a symboly	52
8.3.2.	Historie obce	53
8.3.3.	Současnost v obci.....	53
9.	Závěr.....	58
10.	Summary	62
11.	Přehled použité literatury	64
12.	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	69
13.	Seznam použitých zkratk.....	70
14.	Seznam příloh.....	71
15.	Přílohy.....	72

1. Úvod

Základy územní samosprávy zakotvuje ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“) mezi prvními svými ustanoveními, když samosprávu územním samosprávních celků obecně zaručuje ve svém čl. 8. Jednu z novějších definic pojmu „samosprávy“ přináší doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc., který samosprávu charakterizuje jako ústavou a zákony stanovený okruh úkolů veřejné správy, jejichž vykonávání vlastním jménem je svěřeno samosprávné korporaci odlišné od státu. Nositel samosprávy není při jejím výkonu podřízen orgánům státu, tomu přísluší pouze právní dozor nad jednáním samosprávných korporací. Jde tedy o výkonnou moc pro určité území uskutečňovanou v rámci zákonů veřejnoprávní korporací nezávisle na vládě a státní správě, a to při účasti spravovaných.

Podrobněji pak ve svém čl. 99 Ústava rozvíjí, že „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*“ Podle čl. 100 odst. 1 věta první Ústavy „*Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu*“. V České republice (dále jen „ČR“) nutno rozlišit členění samosprávné a členění územní. Dle samosprávného členění existují kraje a obce, dle územního členění pak existují kromě krajů a obcí také okresy, jejichž význam postupem času klesá. (Kopecký, 2010)

Základy krajského zřízení jsou zakotveny v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o krajích“), přičemž právní postavení kraje jako veřejné korporace a jeho znaky jsou uvedeny hned v § 1. Obecně pro kraje jako subjekty práva platí vše obdobně, jako je uvedeno níže v podrobnostech u obcí.

Výjimečné postavení v samosprávě ČR má vedle obcí a krajů také hlavní město Praha, jehož postavení upravuje samostatně zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o hlavním městě Praze“), přičemž i hlavní město Praha je ze zákona veřejnoprávní korporací mající vlastní majetek, vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodařící za podmínek stanovených zákonem; v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Pro obce jako veřejnoprávní korporace, jak je zakotvuje čl. 101 odst. 3 Ústavy, je příznačné, že jde o společenství občanů vymezeného území, kterému je ústavně zaručena a zákony vymezena samospráva, tedy možnost si samostatně spravovat své záležitosti, a to v souladu se zákony, bez podřízení orgánům státu, zejm. bez podřízení správním úřadům. Obec je podle čl. 100 odst. 2 Ústavy součástí vyššího územního celku a každá část území České republiky, s výjimkou území vojenských újezdů, je součástí území některé z obcí. Základy postavení obcí v právních vztazích veřejného i soukromého práva jsou v návaznosti na Ústavu zakotveny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Zákon o obcích obec zakotvuje jako základní územní samosprávné společenství občanů oddělené od ostatních obcí hranicí, jako veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu; na jedné straně jsou subjektem veřejné správy, kterému náleží v rámci decentralizované správy oprávnění vykonávat svým jménem část úkolů veřejné správy, na straně druhé jsou právnickou osobou, která může vstupovat do právních vztahů práva soukromého a jako adresát působení veřejné moci i do právních vztahů práva veřejného. (Kopecký, 2010)

Obec v samostatné působnosti pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen pokud to vyžaduje ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.

§ 61 zákona o obcích z hlediska rozsahu (stupně) výkonu přenesené působnosti rozlišuje tři druhy obcí a to: obce, které vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu, dále obce s pověřeným obecním úřadem, a nakonec obce s rozšířenou působností. (Zákon o obcích, 2000)

Cílem bakalářské práce je srozumitelně a přehledně přiblížit působnost orgánů územní samosprávy, odpovědnost volených zastupitelů, funkcionářů a porovnání pravomocí obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem.

Současně s hlavním cílem bakalářské práce je zjišťováno, zda příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti obcí je dostačující pro samotné obce, či nikoliv.

2. Vývoj veřejné správy v České republice

2.1. Veřejná správa v období monarchie

Po revolučním roce 1848 prošla územní veřejná správa v českých zemích mnoha změnami. Primárně byla zrušena správa patrimoniální vykonávána vlastníky jednotlivých panství a na úrovni obcí byla vytvořena samospráva. Státní správa byla tak centralizovaná a zahrnovala tři úrovně: zemskou, krajskou a okresní. Právě okresy byly nově vytvořenou součástí územní správy.

Další změny nastaly až v roce 1867, v souvislosti s vydáním nové ústavy. Jednalo se hlavně o zrušení krajské úrovně, takže z hierarchického hlediska byly české země členěny pouze na okresy a země. Zemská správní úroveň byla představována místodržitelem, místodržitelským úřadem a zemským sněmem, který měl zákonodárnou pravomoc. Hlavní činností zemské správní úrovně byl dozor nad okresy a školstvím. Okres byl reprezentován jmenovaným hejtmanem. Okresní hejtmanství mělo hlavní dozor nad správou živností a daní, evidencí obyvatel a dalším.

V čele obce nebo města byl jak starosta, tak obecní výbor a výkonným orgánem obce bylo obecní představenstvo v čele s představeným a staršími obce. Již tehdy se působnost obcí dělila na samostatnou a přenesenou. Do samostatné působnosti obce spadala správa majetku, mravnostní policie a například chudinská péče. Přenesená působnost byla tvořena finanční, soudní a vojenskou agendou. (Čmejrek & Čopík, 2016)

Zvláštní postavení měla v této době statutární města, která byla v roce 1849 pouze čtyři, a to: Praha, Brno, Olomouc a Opava. K dalšímu rozšiřování počtu statutárních měst docházelo pak v následujících letech. V těchto statutárních městech mohla existovat zvláštní samospráva městských částí. (Koudelka, 2007)

2.2. Veřejná správa v období první republiky (1918-1938)

Vznik československé republiky nepřinesl pro systém veřejné správy žádné změny. Hlavní příčinnou byla tzv. recepční norma, která umožnila převzetí dosavadních zákonů.

Nejvyšším orgánem moci byl Národní výbor československý, který byl vytvořen ze zástupců politických stran na základě výsledků z posledních předválečných voleb v roce 1911.

Ústřední státní správu představovaly nejvyšší státní orgány, které byly přejmenovány na ministerstva, a jejich počet byl navýšen. V listopadu 1918 následovalo schválení Prozatímní ústavy č. 37/1918 Sb., a v této souvislosti také přeměna Národního výboru na Národní shromáždění, a zrušení zákonodárné moci zemských sněmů. Obecní zřízení bylo novelizováno tak, že obecní orgány zahrnovaly obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu a komise.

V roce 1920 měla být nově vzniklá Československá republika rozdělena podle zákona Národního shromáždění č. 126/1920 Sb., o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé, na župy, které měly být spravované župními úřady. Župy se měly dále skládat z okresů spravovaných okresními úřady. Tento záměr se ale nezdařil a nebyl realizován.

Ke skutečné reformě veřejné územní správy došlo až v roce 1928, kdy na základě zákona Národního shromáždění č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy, byla republika rozdělena na země a okresy. Jednalo se o čtyři země: Českou, Moravskoslezskou, Slovenskou a Podkarpatskou. Tyto země byly spravovány zemskými úřady v čele se zemským prezidentem, který byl volen prezidentem republiky a následně předsedal zemskému zastupitelstvu, na šest let.

V okresech bylo nově zřízeno okresní zastupitelstvo, v čele s okresním hejtmanem, které mělo také šestileté funkční období. Z okresního zastupitelstva byl pak volen okresní výbor. (Čmejrek & Čopík, 2016)

2.3. Veřejná správa za okupace

V březnu 1939 proběhla okupace Československa nacistickým Německem a byl zřízen Protektorát Čechy a Morava. Došlo tak k výraznému oslabení samosprávy a centralizaci státu, protože byla naše země považována za součást německé říše. Národní shromáždění bylo rozpuštěno a moc výkonná byla svěřena do rukou říšského protektora. Ten jmenoval ministry protektorátní vlády a mohl měnit i protektorátní právo. Protektorátní vláda byla tvořena státním prezidentem a vládou, která již nefungovala jako kolegiální orgán. Pod kontrolu okupačních orgánů se dostala také zemská správa a okresní úřady. Byla zrušena zastupitelstva a funkci starosty převzal tzv. vládní komisař, který byl jmenován okresním úřadem. (Čmejrek & Čopík, 2016)

2.4. Veřejná správa v letech 1945-1960

Po osvobození Československa v roce 1945 zůstalo zachováno administrativní členění státu. Co se však změnilo, byla skladba státních orgánů. Na všech hierarchicky uspořádaných úrovních územní správy byly vytvořeny národní výbory. Výkonnými orgány těchto výborů se staly zemské, okresní a místní úřady.

V roce 1948 byla zrušena zemská správní úroveň a místo ní bylo zavedeno krajské zřízení. Kraje se skládaly z okresů. Vzniklo tak 19 krajů a 270 okresů.

V roce 1960 bylo zákonem č.38/1960 Sb., o územním členění státu (dále jen „zákon o územním členění státu“), ustanoveno nové územně správní členění státu, a to způsobem, že došlo ke zvětšení krajů a okresů, takže jejich počet klesl z 19 na 10 krajů a u okresů se jednalo o zmenšení počtu z 270 na 108. (Čmejrek & Čopík, 2016)

2.5. Veřejná správa po roce 1989

Po listopadu 1989 nastala v tehdejším Československu změna politického režimu. Vedoucí komunistickou stranu vystřídalo plnohodnotné politické stranictví. Spolu s tím byl zahájen přechod k parlamentnímu modelu dělby moci a k uplatnění principu demokratického právního státu.

Reformu veřejné správy po roce 1989 můžeme rozdělit do tří období. První byla reforma ústřední státní správy, následovala reforma územní veřejné správy a konečně se jednalo o reformu kvality veřejné správy.

Reforma ústřední státní správy probíhala bezprostředně po zániku Československé republiky, v souvislosti se vznikem samostatné republiky České, tedy od 1. ledna 1993. Základy reformy byly položeny vydáním Ústavy v roce 1993. Docházelo k rušení ministerstev a dalších státních orgánů a také zřizování a spojování dalších institucí. Tyto změny probíhaly díky tzv. kompetenčnímu zákonu, který zajišťuje horizontální koordinaci ústřední státní správy. Dalším dosud neřešeným problémem bylo postavení úředníků ústřední státní správy. Počala tak příprava služebního zákona, který vyvrcholil až v roce 2002, kdy byl vydán zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech ve znění pozdějších právních předpisů. Tento zákon byl následně zrušen a zcela nahrazen zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších právních předpisů.

Stávající územní veřejnou správu reprezentovala třístupňová soustava národních výborů, a to: krajské, okresní a místní národní výbory. V roce 1990 byl zrušen celý tento systém národních výborů a bylo obnoveno obecní zřízení, takže místní národní výbory byly nahrazeny obecními zastupitelstvy a obecními úřady. Vzniklo tak velké množství obcí, jejichž počet musel být postupně regulován zákonem č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně a doplnění některých dalších zákonů a následně ještě v roce 2000 zákonem o obcích.

V roce 1990 byly na přechodnou dobu vytvořeny okresní úřady, které měly fungovat jako orgány státní správy. V tom samém roce došlo ke zrušení krajských národních výborů, které nebyly ničím nahrazeny.

Reforma územní veřejné správy začala dostávat konkrétnější podobu až koncem 90. let, kdy byl ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územním samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků“) s účinky od 1. 1. 2000 nastaven zejména vznik vyšších územně samosprávných celků. Bylo rozhodnuto vytvořit 13 samosprávných krajů a vedle toho též o vzniku samostatného hlavního města Prahy.

V roce 2000 byl schválen zákon o obcích, o krajích a zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. K 31. prosinci 2002 byla ukončena činnost okresních úřadů a jejich úkony byly přeneseny na vzniklé kraje a na obce s rozšířenou působností. Mezi z tohoto pohledu důležité zákony vydané v roce 2000 se řadí také zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, který vznikl jako důsledek zavedení krajského zřízení. Zákon upravuje postavení Prahy jako hlavního města České republiky, kraje a obce zároveň. Dále se zabývá postavením městských částí Prahy, jejich orgány a pravomocemi. V neposlední řadě v zákonu najdeme také informace ohledně dozoru a kontroly nad výkonem samostatné a přenesené působnosti hlavního města Prahy.

Podstatou reformy kvality veřejné správy není nic jiného než zavádění moderních informačních technologií, právě do již zmíněné veřejné správy. Hlavním cílem této reformy mělo být zlepšení koordinace mezi jednotlivými orgány veřejné správy a také mezi občany a úřady. (Čmejrek, Čopík, 2016)

3. Územně správní členění

Územní samospráva v ČR je součástí veřejné správy. Tímto termínem rozumíme celek, který je ohraničený a má právo jak na samostatné hospodaření se svým majetkem, tak na samostatné rozhodování ve svých záležitostech. Tato samospráva je, avšak omezena Ústavou České republiky, dalšími příslušnými zákony a legislativními a ekonomickými podmínkami. (Managementmania: Public Administration, ©2016)

V České republice v současnosti existuje dvoustupňový systém územní veřejné správy. Dle Ústavy ČR, se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními celky, a na kraje, které jsou zákonem označeny za vyšší územní samosprávné celky. V České republice byl zvolen spojený model veřejné správy, což znamená, že obce a kraje vykonávají vedle své základní působnosti navíc ještě státní správu v přenesené působnosti. (Provazníková, 2015)

3.1. Vyšší územní samosprávné celky – kraje

Na území České republiky bylo ustanoveno ústavním zákonem o vytvoření vyšších územních samosprávných celků celkem 14 samosprávných krajů, včetně hlavního města Prahy.

Krajské zřízení má svůj základ v zákoně o krajích. Kraj je přitom podobně jako obec územní společenství občanů, které má právo na svoji samosprávu. V právních vztazích vystupuje kraj jako právnická osoba se svojí vlastní subjektivitou. Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze pouze na základě ústavního zákona. (Zákon o krajích, 2000)

Charakteristickými znaky kraje jsou obyvatelstvo, území, soustava orgánů, hospodaření se svým majetkem a právní subjektivita, čímž se rozumí vystupování kraje v právních vztazích svým jménem a vydávání právních předpisů. (Koudelka, 2007)

Orgány kraje jsou: zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman a další zvláštní orgány, které jsou zřizovány hejtmanem za účelem výkonu přenesené působnosti, pokud tak stanoví zvláštní zákon. (Zákon o krajích, 2000)

Obrázek 1: Vyšší územní samosprávné celky v ČR

Zdroj: EU2009.cz: Regiony ČR (©2017)

3.2. Základní územní samosprávné celky – obce

Na území České republiky existovalo ke dni 31. 12. 2014 6253 obcí. (Portál územního plánování, ©2016)

Právní základ postavení obcí je dán ústavním zákonem č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky, ve znění později vydaných ústavních zákonů. Územní samosprávu upravuje hlava sedmá Ústavy, kde je obec charakterizována jako základní územní celek. (Ústavní zákon č. 1, 1993)

Dále jsou charakter a postavení obce včetně celého obecního zřízení zakotveny v zákoně o obcích. V této zákonné normě je obec definována jako základní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek, a který je vymezen hranicí obce. V zákoně je zakotveno postavení obce jako veřejnoprávní korporace, která vlastní svůj majetek, hospodaří dle vlastního rozpočtu a rozkládá se na jednom nebo více katastrálním území. Disponuje tzv. právní subjektivitou, což znamená, že vystupuje

samostatně a svým jménem v právních vztazích, za které nese odpovědnost. (Zákon o obcích, 2000)

Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen pokud to vyžaduje ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. (Matrasová & Šlauf, 2000)

Zákon o obcích definuje také pojem město, statutární město a městys. Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Podle současné právní úpravy je obec městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Statutární města jsou zvláštní skupinou měst, která jsou vyjmenována v zákoně a mohou se členit na městské obvody nebo části. Členění se provede tzv. statutem, který je vydán městem ve formě obecně závazné vyhlášky. Tyto obvody nebo části potom mají své vlastní orgány samosprávy. V čele takto stanoveného statutárního města je primátor. Zvláštní postavení má Praha jako hlavní město státu, která je městem s působností kraje, avšak její výjimečné postavení je nastaveno samotným zákonem o hlavním městě Praze. Hlavní město Praha je členěno na městské části, které mají také svoji vlastní samosprávu.

Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy. Vedle obcí se základní rozsahem přenesené působnosti, kterých je 6253 a jsou označovány jako obce I. stupně, rozlišujeme další dvojí působnost, a to samostatnou a přenesenou. (Čmejrek & Kopřiva, 2010)

4. Působnost obce

Zákon o obcích a některé další zákony vymezují obcím úkoly, kterými se mají zabývat ve svém územním obvodu. Stanovuje jim také právní prostředky k jejich plnění. Souhrn těchto úkolů, které jsou obcím vymezeny, nazýváme působnost obce. Obec vykonává dvojí působnost: samostatnou a přenesenou. (Matrasová & Šlauf, 2000)

4.1. Samostatná působnost obce

Samostatnou působností obce rozumíme, že obec má právo spravovat své záležitosti samostatně a řídit se přitom pouze zákony a jinými právními předpisy vydanými na základě zákona. Obec své záležitosti vykonává vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost. Do výkonu samostatné působnosti obcí nemůže zasahovat ani vláda ČR ani kraje. Stát ale může do této působnosti zasahovat pouze tehdy, pokud to vyžaduje ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. (čl. 104, odst. 4 Ústavy)

Právní úprava samostatné působnosti obce je obsažena v HLAVĚ II., konkrétně v § 35 až 60 zákona o obcích. Výčet konkrétní záležitostí, které patří do samostatné působnosti obce, najdeme především v § 84 a 85 zákona o obcích (rozhodování zastupitelstva obce ve věcech patřících do samostatné působnosti) a v § 102 zákona o obcích (rozhodování rady obce ve věcech patřících do samostatné působnosti). Výjimkou je vydávání nařízení obce zastupitelstvem obce, ve které se nezřizuje rada obce. Vydávání nařízení obce se pak řadí do její přenesené působnosti. (Matrasová & Šlauf, 2000)

Do samostatné působnosti obce tak spadá především záležitosti v zájmu obce a občanů obce, které nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost, a to:

- hospodaření obce se svým majetkem, poskytování a přijímání půjček. Obec musí hospodařit účelně a chránit svůj majetek dle zásady dobrého hospodáře. Obec vede evidenci svého majetku. (Zákon o účetnictví, 1991)

Obec nesmí ručit za závazky osob vyjma použití úvěru při investici s finanční podporou státního fondu a rozpočtu státních fondů, investic do nemovitostí vlastněných obcí. Zadlužení obce je důležitým ukazatelem jejího ekonomického postavení. Určující je i použití dluhu. Dluh by neměl být používán na financování běžných výdajů, ale na kapitálové investice obce;

- schvalování programu rozvoje územního obvodu obce, územně plánovací dokumentace a regulačního plánu obce;
- schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce. Obsahem rozpočtu obce jsou příjmy a výdaje dané obce za kalendářní rok. Do příjmů obce se řadí: příjmy z vlastního kapitálu, hospodářské činnosti, výnosy z místních poplatků a daní, dotace od státu a jiných státních fondů. Do výdajů naopak řadíme: závazky na plnění povinností uložených právním řádem, výdaje na vlastní činnost a na výkon přenesené působnosti a výdaje na úhradu půjček a úvěrů. Po uplynutí kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření obce zpracovávají formou závěrečného účtu;
- zřizování právnických osob obce a organizačních složek obce. Jako speciální právnické osoby může obec zřizovat své příspěvkové organizace, jejichž primárním cílem není vytvářet zisk. Příspěvkové organizace nemají svůj vlastní majetek, proto hospodaří s majetkem územní samosprávy;
- vydávání obecně závazných vyhlášek;
- vyhlásování místního referenda. Na základě zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou občané s aktivním volebním právem rozhodovat v místním referendu o otázkách samostatné působnosti s výjimkou rozpočtu a místních poplatcích. Pokud nevyhlásí referendum zastupitelstvo obce, může být vyhlášeno na návrh, který je podpořen peticí podepsanou příslušným počtem občanů obce s volebním právem. Za občany, kteří podpořili petici, jedná tzv. přípravný výbor. Referendum je platné, pokud se jej účastní alespoň 50 % oprávněných občanů obce. Rozhodnutí v referendu je následně přijato, jestliže nadpoloviční většina účastníků odpoví ANO;
- návrh změn katastrálního území uvnitř obce, slučování obcí, změny hranic obce;
- ustanovování starosty, místostarosty, rady, výborů zastupitelstva a komisí rady;
- zřizování obecní policie. Obecní policie je orgánem obce a je zřízena pro konkrétní obec obecně závaznou vyhláškou;
- spolupráce s jinými obcemi;
- ukládání pokut za správní delikty v samostatné působnosti obce. Jedná se o pokuty, které jsou podle zákona o obcích ukládány právnickým nebo fyzickým osobám za nesplnění nebo porušení povinností specifikovaných v tomto zákoně;

- pečuje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytvoření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů obce;
- schvalování výše a výběr místních poplatků. (Koudelka, 2007)

4.2. Přenesená působnost obce

Přenesenou působností obce se rozumí výkon státní správy obcemi a je zakotvena v HLAVĚ III., konkrétně v § 61 až § 66c zákona o obcích. Podle čl. 105 Ústavy lze svěřit orgánům územní samosprávy výkon státní správy, avšak pouze tehdy, stanoví-li to zákon. Státní správu obec nevykonává jako působnost, která je jí vlastní, ale jde o úkoly, které jsou povinností státu, avšak zákonem byly tyto úkoly státu přeneseny na subjekt odlišný od státu. Úkoly státní správy mohou být na obec přeneseny pouze příslušným zákonem.

Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí právním řádem, ale i usneseními vlády a směrnicemi správních úřadů.

Výkon přenesené působnosti je nejen právem, ale i povinností obce. Musí být řádně zabezpečen, protože osoby v postavení občanů ČR a zároveň občanů konkrétních obcí mají právo na fungující veřejnou správu, a to zvláště, pokud se jedná o jejich vlastní práva. (Koudelka, 2007)

Přenesenou působnost obce vykonává obecní úřad. Jedná se především o:

- vedení evidence obyvatel a matriky;
- výkon pravomocí stavebního úřadu;
- regulace a výkon práva v oblasti životního prostředí a v oblasti veřejné dopravy;
- vydávání občanských průkazů, živnostenských oprávnění a cestovních pasů;
- některé činnosti spadající do sociální oblasti, jako je například výplata dávek státní sociální podpory;
- vydávání nařízení obce, které musí být v souladu s legislativou.

V některých případech mezi sebou obce mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, kdy obecní úřad jedné obce vykonává některé činnosti v rámci přenesené působnosti i pro jiné obce. Činnosti, o kterých může být uzavřena veřejnoprávní smlouva, vymezuje zákon o obcích, který také upravuje povinné náležitosti smlouvy. K jejímu uzavření je

nutný souhlas krajského úřadu, který dohlíží nad výkonem přenesené působnosti obcí. (Peková, 2011)

§ 65 zákona o obcích ošetřuje také případy, kdy obec nezabezpečuje řádný výkon přenesené působnosti. V takovém případě výkon přenesené působnosti převezme v celém rozsahu nebo jen na některém jejím úseku z rozhodnutí krajského úřadu jiný pověřený obecní úřad, který bude zároveň příjemcem výše příspěvku na přenesenou působnost obce. Převzetí výkonu přenesené působnosti obce ale není nezvratné, což znamená, že jakmile bude obec schopna sama řádně vykonávat přenesenou působnost, převezme její výkon od pověřeného obecního úřadu zpět. (Zákon o obcích, 2000)

Zákon o obcích zaručuje, že obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti. Výše příspěvku je určována zákonem o státním rozpočtu a může mít formu buď roční nebo účelové dotace. Jedná se však pouze o příspěvek, nikoliv o plnou úhradu finančních nákladů obce.

Zákonodárce svěřuje orgánům všech obcí různý obsah přenesené působnosti, když rozlišujeme mezi výkonem přenesené působnosti v základním rozsahu, v rozsahu pověřeného obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností, jak uvádí zákon o obcích ve svém § 61 odst. 1. (Kopecký, 2010)

Podle míry přenesení státní správy rozlišujeme:

- všechny obce, na něž byl přenesen základní výkon státní správy. Tyto obce se označují jako obce 1. stupně přenesené působnosti;
- obce s pověřeným obecním úřadem. Obec s pověřeným obecním úřadem je i obcí s matričním a stavebním úřadem. Jsou označovány jako obce 2. stupně přenesené působnosti;
- obce s rozšířenou působností. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem. Mimo jiné se vždy jedná o statutární města a městské části hlavního města Prahy. Tyto obce jsou označovány jako obce 3. stupně přenesené působnosti. (Koudelka, 2007)

4.3. Obec se základním rozsahem výkonu státní správy

Obec je základním samosprávným uspořádáním občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. V samostatné působnosti obec pečuje o rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Své záležitosti spravuje samostatně. Státní a krajské

orgány mohou do tohoto počínání zasahovat, ale jen tehdy pokud je počínání obce v rozporu se zákonem. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem. Povinnosti mohou být obcím ukládány v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou. (Zákon o obcích, 2000)

Orgány obce je vykonávána přenesená působnost; přenesená působnost je vedle ní vykonávána pouze v základním rozsahu ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. V tomto případě je území obce správním obvodem. (Portál územního plánování, 2016)

4.4. Pověřený obecní úřad

Obce s pověřeným obecním úřadem jsou označovány jako obce II. typu. Užívá se pro ně zkratka POÚ a jejich zakotvení je provedeno v § 66 zákona o obcích.

Pověřený obecní úřad vedle přenesené působnosti základního rozsahu vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. (Portál územního plánování, ©2016)

Obcím s pověřeným obecním úřadem náleží pravomoc zřizovat odbor matriční a stavební úřad.

V České republice je ke dni 31. 12. 2014 393 obcí s pověřeným obecním úřadem. (Český statistický úřad, ©2017)

4.5. Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Jedná se o obce označovány jako obce III. typu neboli tzv. ORP a jejich zakotvení je provedeno v § 66 zákona o obcích.

V České republice máme ke dni 31. 12. 2014 205 obcí s rozšířenou působností. (Český statistický úřad, ©2017)

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vedle přenesené působnosti základního rozsahu podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona o obcích, a vedle přenesené působnosti pověřených obecních úřadů podle § 64 zákona č. 128/2000 Sb., vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím předpisem. Věcně je rozšířená působnost vymezena jak v zákoně o obcích, tak v mnoha dalších zákonech.

Pravomoci svěřené obci s rozšířenou působností jsou například vydávání cestovních dokladů, řidičských a technických průkazů, živnostenského oprávnění, výplata

sociálních dávek, odpadové hospodářství, ochrana životního prostředí a další. (Portál územního plánování, ©2016)

V přenesené působnosti obce může obec vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce.

„Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.“
(Zákon o obcích, 2000, § 62)

Touto větou, která je uvedena v zákoně o obcích, se rozumí, že obce mají právo na příspěvek ze státního rozpočtu na výkon pravomocí, kterými je pověřil stát. Je však pouze na uvážení státu, jak velkou část daná obec dostane. Tato částka je každoročně stanovována zákonem o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok. (Koudelka, 2009)

Obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností vymezuje zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a o stanovení obcí s rozšířenou působností. Jejich správní obvody jsou taxativně vyjmenovány ve vyhlášce Ministerstva vnitra České republiky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek 2: Mapa obcí s rozšířenou působností v ČR

Zdroj: Portál územního plánování (©2016)

5. Orgány obcí a jejich činnosti

V České republice jsou orgány obce vymezeny v zákoně o obcích. Zákon výslovně uvádí, že orgány obcí je zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce, jako jsou výbory a komise. (Koudelka, 2007)

Orgánem obce jsou též zvláštní orgány zřízené podle zvláštního zákona. Takovým zvláštním orgánem je například komise k projednávání přestupků, kterou rada obcí zřizuje podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Nezbytným předpokladem k tomu je, aby předsedou takové komise byla osoba s právnickým vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednávání přestupků.

Rozhodování orgánů obce se řídí pravidlem většiny. (Peková, Pilný, & Jetmar, 2012)

5.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem samosprávy obce. Jeho právní zakotvení najdeme přímo v čl. 101 Ústavy. Členové zastupitelstva jsou voleni ve volbách, které se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva s tajným hlasováním, způsobem obsaženým v zákoně č. 152/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů. Funkční období zastupitelstev je čtyřleté.

Počet členů zastupitelstva se stanovuje na základě počtu obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby. A to tak, aby do 500 obyvatel mělo zastupitelstvo 5 až 15 členů, od 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů, od 3000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů, od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů, od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů a nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů. (Čmejrek, 2008)

Zastupitelstvo se schází k zasedání dle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání jsou veřejná, což znamená, že se může zasedání účastnit každá fyzická osoba. Zasedání svolává a řídí starosta obce. O průběhu zasedání se posléze pořizuje zápis, který je zpravidla zveřejněn na úřední desce obce. Zastupitelstvo obce je schopné se usnášet za účasti nadpoloviční většiny svých členů. K platnosti usnesení rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny všech jeho členů.

Členy zastupitelstva jsou voleni zástupci jednotlivých politických stran v obci, popřípadě i nezávislí členové. Počet členů zastupitelstva stanoví na každé volební

období před vyhlášením voleb zastupitelstvo obce. Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně, v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy. Uvolněným členem zastupitelstva obce je ten člen zastupitelstva, který je pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněn ze svého pracovního poměru nebo před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva sice nebyl v pracovním poměru, ale vykonává funkci ve stejném rozsahu jako kterýkoliv jiný dlouhodobě uvolněný člen zastupitelstva. Funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni, určuje zastupitelstvo v rámci své vyhrazené pravomoci. (Horzinková & Novotný, 2008)

Zastupitelstvo určí, pro které funkce jsou v obci členové zastupitelstva dlouhodobě uvolněni z pracovního poměru a přísluší jim odměna z rozpočtu obce. Odměna se skládá z měsíční odměny a odměny při skončení funkčního období. Měsíční odměna se zvyšuje uvolněným členům zastupitelstva v obcích dle rozsahu výkonu přenesené státní správy. (Koudelka, 2007)

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Mezi jeho hlavní činnost se řadí vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování programu rozvoje obce, územního plánu a regulačního plánu a vyhlášení místního referenda. Schvaluje také rozpočet obce a závěrečný účet obce. Stanovuje počet členů rady obce, volí z řad zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce a odvolává je z funkce. (Peková, 2011)

Mezi další, neméně důležité, pravomoci obce patří – uzavírání smluv o poskytnutí dotace, založení nebo rušení právnických osob, vstup nebo vystoupení obce ze svazku obcí, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí.

Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce. (Čmejrek, 2008)

5.2. Rada obce

Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti je rada obce, která je odpovědná zastupitelstvu obce. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta. (Zákon o obcích, 2000)

Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady zvolení z řad členů zastupitelstva obce.

Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo má méně než 15 členů.

Rada obce se schází na základě svolání starosty ke svým schůzím podle potřeby. Schůze jsou neveřejné a zhotovuje se z nich zápis. (Čmejrek, 2008)

Rada je schopna se usnášet, pokud je přítomna nadpoloviční většina jejích členů. K usnesení rady obce je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích hlasů.

Rada obce vydává spolu s obecním úřadem nařízení obce v rámci přenesené působnosti na základě zákonného zmocnění. (Peková, Pilný, & Jetmar, 2012)

Jednotlivé pravomoci Rady obce jsou obsaženy v § 102 a § 102a zákona o obcích. Kromě již zmíněného vydávání nařízení obce na úseku přenesené působnosti je to dále zejména zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, zřizování a zrušování odborů a oddělení obecního úřadu, zřizování nebo zrušování komisí rady a jmenování a odvolávání jejích členů. (Matrasová & Šlauf, 2000)

Rada obce je ve smyslu § 102 odst. 3 zákona o obcích povolána rozhodovat o ostatních záležitostech patřících do samostatné působnosti obce, které v zákoně nejsou jmenovitě vyhrazeny zastupitelstvu obce, pokud by si takové pravomoci nevyhradilo zastupitelstvo samo. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoci starosta obce, nestanoví-li zákon o obcích jinak. (Zákon o obcích, 2000)

5.3. Starosta a místostarosta

Starosta je představitelem obce a zastupuje obec navenek. Nemá však povahu statutárního orgánu právnické osoby, což znamená, že úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady obce, může učinit až po jejich schválení, jinak jsou neplatné. Pokud by se tak stalo, starosta se vystavuje nebezpečí trestněprávní nebo občanskoprávní odpovědnosti. (Koudelka, 2007)

Starosta a místostarosta jsou voleni z řad členů zastupitelstva a musí být občany České republiky. Za výkon své funkce jsou odpovědní zastupitelstvu obce.

V případě, že není zřízena v obci funkce tajemníka, plní jeho funkce starosta dané obce.

Místostarosta zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti. (Peková, Pilný, & Jetmar, 2012)

Zastupitelstvo může zvolit více místostarostů a svěžit jim zabezpečování konkrétních úkolů v samostatné působnosti. Pokud je více místostarostů, určí zastupitelstvo, v jaké pořadí zastupují starostu. (Koudelka, 2007)

Konkrétní odpovědnost a úkoly starosty jsou uvedeny v § 103 odst. 4 zákona o obcích. Starosta má ze zákona tyto pravomoci: jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu a stanoví mu plat podle zvláštních předpisů, odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, pokud v obci není tajemník obecního úřadu, plní úkoly zaměstnavatele a vedoucího úřadu, odpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti obce, v případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. Svolává a řídí jednání zastupitelstva a rady obce, spolu s místostarostou nebo jinými radními podepisuje právní předpisy obce, usnesení obce a rady obce. (Horzinková & Novotný, 2008)

5.4. Obecní úřad

Obecní úřad je orgánem obce a působí ze zákona v každé obci. Tvoří jej ve smyslu zákona o obcích starosta, místostarosta, tajemník obce, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může rada obce zřídit odbory a oddělení, v nichž vykonávají činnosti zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

V samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem obce nebo radou obce. Jedná se zejména o organizační zabezpečení plnění usnesení přijatých těmito orgány. Pomáhá také výborům a komisím v jejich činnosti.

V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce nebo rady obce. Rozhoduje také o poskytování informací žadateli podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů.

Povinností obecního úřadu je také zřízení úřední desky na místě veřejně přístupném, a to zpravidla na budově, v níž obecní úřad sídlí.

Ve smyslu § 100 odst. 1 zákona o obcích mohou obce zřídit funkci tajemníka obecního úřadu, v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se funkce tajemníka obecního úřadu musí zřizovat ze zákona.

Tajemník jmenován a odvoláván starostou obce po předchozím souhlasu ředitele rajského úřadu. Starosta stanoví tajemníkovi plat v souladu s nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách, ve znění pozdějších právních předpisů. (Matrasová & Šlauf, 2000)

Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi obce. V oblasti pracovněprávních vztahů stanoví podle zvláštních právních předpisů platy zaměstnanců zařazených do o a obecního úřadu. Plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce zařazenými v obecním úřadu. Konkrétně jsou jeho kompetence a odpovědnost zakotveny v § 110 zákona o obcích.

V kompetenci tajemníka obecního úřadu je dále vydávání spisového řádu, skartačního řádu, pracovního řádu obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je rada obce. Povinností tajemníka obecního úřadu je účastnit se zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním. (Koudelka, 2007)

5.5. Výbory a Komise

Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska či návrhy, a jsou mu odpovědny ze své činnosti. Předsedou výboru je vždy, až na výjimku výboru osadního, člen zastupitelstva obce, kterého volí, stejně jako ostatní členy, zastupitelstvo obce. Výbory jsou nejméně tříčlenné a mají lichý počet členů. Výbory se scházejí dle potřeby. K usnesení výboru je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů.

Finanční výbor a kontrolní výbor zřizuje zastupitelstvo podle zákona vždy. Jejich členy nemůže být starosta, místostarosta ani tajemník obecního úřadu, a ani jiné osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Plní také další úkoly, které mu jsou dány zastupitelstvem.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva i rady obce; dále též kontroluje dodržování právních předpisů obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly dané zastupitelstvem obce. (Koudelka, 2007)

V obci se dále obligatorně zřizuje výbor pro národnostní menšiny, a to v případě, pokud se alespoň 10 % občanů obce hlásí k jiné národnosti než české. (Peková, Pilný, & Jetmar, 2012)

V obydlých částech obce může zastupitelstvo zřídit ve smyslu § 120–121 zákona o obcích osadní výbory. Členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v části obce, pro kterou je osadní výbor zřizován. Předseda výboru je volen z řad členů výboru zastupitelstvem obce. Osadní výbor předkládá zastupitelstvu a radě obce návrhy, které se týkají rozvoje části obce a rozpočtu. (Zákon o evidenci obyvatel, 2000)

Jako své iniciativní a poradní orgány může rada obce zřídit komise. Počet členů komise stanoví rada. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů. Svá stanoviska a připomínky předkládá komise radě obce. Komise je odpovědná radě obce, ve věcech přenesené působnosti na věřeném úseku ale odpovídá starostovi obce. Předsedou komise může být pouze osoba, která prokázala odbornou způsobilost podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů.

Přestupková komise zřízená jako komise rady, může projednávat na obci přestupky, pouze v případě, že starosta obce tuto skutečnost určí po předchozím projednání s ředitelem krajského úřadu. Předsedou komise musí být osoba s právnickým vzděláním nebo osoba se zvláštní zkouškou odborné způsobilosti. (Koudelka, 2007)

6. Odpovědnost volených funkcionářů v obci

Zákon číslo 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“) upravuje povinnost veřejných funkcionářů vykonávat svoji funkci tak, aby nedocházelo ke střetu mezi osobními a veřejnými zájmy, které jsou veřejní funkcionáři povinni při výkonu své funkce hájit. Zákon o střetu zájmů dále upravuje povinnosti veřejných funkcionářů oznamovat skutečnosti, které umožňují veřejnou kontrolu jejich činností konaných vedle výkonu funkce veřejného funkcionáře, veřejnou kontrolu majetku nabytého za dobu výkonu funkce a dalších příjmů, darů nebo jiného prospěchu, získaných za dobu výkonu funkce, popřípadě finančních závazků, které veřejný funkcionář má; upravuje též omezení některých činností veřejných funkcionářů a neslučitelnost výkonu funkce veřejného funkcionáře s jinými funkcemi a konečně odpovědnost veřejných funkcionářů za porušení povinností stanovených tímto zákonem, včetně sankcí, které lze veřejnému funkcionáři za porušení těchto povinností uložit.

Podle zákona o střetu zájmů se funkcionářem rozumí člen zastupitelstva obce, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn a člen zastupitelstva obce, který před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyl v pracovním poměru, ale vykonává funkce ve stejném rozsahu jako člen zastupitelstva obce, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn; dále starosta obce, místostarosta obce a členové rady obce a kraje, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

Dojde-li ke střetu veřejného a osobního zájmu, nesmí funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které se zavázal prosazovat a hájit.

Funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že využije svého postavení, pravomocí nebo informací, které získal při výkonu své funkce ke svému vlastnímu obohacení.

Veřejný funkcionář nesmí podnikat nebo provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost, být členem řídicího, kontrolního nebo dozorčího orgánu podnikající právnické osoby, být statutárním orgánem nebo jeho členem. Toto omezení se nevztahuje na správu vlastního majetku a na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární, uměleckou nebo sportovní. (Zákon o střetu zájmů, 2006)

Ze strany funkcionářů obce může dojít také ke spáchání trestné činnosti související s porušením povinností při správě cizího majetku. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „trestní zákoník“) v této souvislosti

pamatuje jak na trestnost úmyslného jednání při porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 trestního zákoníku), tak i na trestnost nedbalostního jednání při porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 221 trestního zákoníku).

Při úmyslném spáchání trestného činu porušení povinností při správě cizího majetku pachatel, který poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou (ve výši 25 000 Kč a více), bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude potrestán pachatel, který takový čin spáchá v postavení osoby, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného nebo způsobí-li takovým činem značnou škodu (ve výši 500 000 Kč a více). Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pak pachatel potrestán, způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu (ve výši 5 000 000 Kč a více).

V případě trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 trestního zákoníku je oproti úmyslné formě rozdíl v trestních sazbách, v míře zavinění a v minimálním rozsahu škody, která musí takovým jednáním vzniknout. Tohoto trestného činu se dopouští ten, kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu (ve výši 500 000 Kč a více), bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti. Odnětím svobody až na tři léta bude potrestán ten, pachatel, který takový čin spáchá v postavení osoby, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného nebo způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu (ve výši 5 000 000 Kč a více). (Trestní zákon, 2009)

Odpovědnost státu a zákonné podmínky této odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu státní moci zakotvuje s účinky od 15.5.1998 zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci“). Podle § 1 odst. 2, odst. 3 tohoto zákona územní samosprávné celky odpovídají za podmínek uvedených v tomto zákoně za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci jim svěřené zákonem v rámci samostatné působnosti, a to nezákonným rozhodnutím nebo

nesprávným úředním postupem. V této souvislosti odpovídají spolu se státem též za vzniklou nemajetkovou újmu.

Škoda je v tomto případě způsobena úředníky územního celku nebo jiným územním celkem. Uhrazením škody dotčenému pak vzniká škoda, kterou musí územní celek uhradit ze svého rozpočtu. Na vznik této škody navazuje možnost regresní náhrady zakotvené v § 23 a § 24 zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, a to vůči kraji či státu, došlo-li ke vzniku škody v souvislosti s tím, řídil-li se územní celek nesprávným právním názorem příslušného orgánu, který zrušil v řízení původní zákonné rozhodnutí územního celku vydané v samostatné působnosti, anebo vůči těm, kteří se přímo podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu. (Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, 1998)

Podobně odpovídá územní celek za škodu způsobenou výkonem státní správy přenesené působnosti. Zde za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem primárně odpovídá stát, nicméně ten může po územním celku požadovat regresní úhradu, která je dále specifikována v § 16 zákona – 18 zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Zaplacením této škody pak následně vzniká územnímu celku škoda, která je k tíži jejího veřejného rozpočtu. (Osobní odpovědnost veřejných funkcionářů, 2010)

Přímou zákonnou odpovědnost člena voleného orgánu nově zakotvuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „občanský zákoník“) ve svém § 159 odst. 1, podle kterého každý, kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Přitom se má ze zákona za to, že jedná nedbale ten, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky. § 159 odst. 3 pak zakotvuje zákonné ručení. Ručí pak věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jaké škodu nenahradil, a to v případě, že věřitel se nemůže domoci plnění přímo na právnické osobě. za nezaplacený dluh pro případ, že člen voleného orgánu nenahradil právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit. Z dikce § 159 je jasné, že má dopady jak do veřejnoprávní, tak i do soukromoprávní sféry. (Občanský zákoník, 2012)

Jako příklad zneužití pravomocí bychom mohli uvést kauzu vedenou s bývalým primátorem Českých Budějovic Jurajem Thomou. Celá kauza začala v roce 2014, kdy Rada města České Budějovice podala na exprimátora Juraje Thomu a bývalé vedení města občanskoprávní žalobu. Důvodem bylo podepsání dodatku ke smlouvě uzavřené již v roce 2007, k dodávce výpočetní techniky firmou BitServis, kdy se Thoma dopustil údajně zneužití pravomocí úřední osoby tím, že podepsal dodatek ke smlouvě v celkové výši 37 milionů korun, aniž by jej schválila rada. Obvyklá cena za podobnou zakázku by mohla být podle znalců až o 12 milionů korun menší. Soud následně rozhodl, že má Juraj Thoma jít na 5 let do vězení s dozorem a uhradit škodu 12,5 milionů korun, kterou způsobil městu České Budějovice. Nicméně jmenovaný se odvolal a celá kauza pokračovala před Vrchním soudem v Praze. Pražský Vrchní soud pak následně vyhověl Thomovu odvolání a zprostil ho viny ze zneužití pravomoci úřední osoby. *„Nebylo prokázáno úmyslné zavinění obžalovaného, a proto nalézací soud pochybil, když obžalovaného uznal vinným úmyslným trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby,“* řekl předseda odvolacího senátu Vladimír Vočka. Odvolací soud tak zrušil rozsudek, který posílal Thomu na pět let do vězení a zaplacení 12,5 milionů korun, jako odškodnění pro město České Budějovice. Senát zároveň zamítl odvolání státního zástupce, který požadoval pro Thomu přísnější trest i za porušení pravidel hospodářské soutěže. (Aktuálně.cz, ©2017)

7. Metodika

Cílem mé bakalářské práce je přehledně přiblížit působnost orgánů územní samosprávy, odpovědnosti volených zastupitelů, funkcionářů a porovnání pravomocí obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem.

V praktické části bych se chtěla zabývat konkrétněji hypotézou, zdali se obce domnívají, že je příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti pro obce dostačující. Ve dvou vybraných obcích, z čehož jedna obec je obcí s rozšířenou působností a druhá je obcí s pověřeným úřadem, charakterizovat jejich samosprávné orgány a pravomoci přenesené státem právě na tyto obce.

Pro svoji bakalářskou práci jsem zvolila metodiku dotazníkového šetření a osobního rozhovoru. Okruhem zvolených respondentů byly obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem v celé České republice. Osobní rozhovor probíhal na obci s rozšířenou působností Třebíč a na obci s pověřeným obecním úřadem Jaroměřice nad Rokytnou. Obě obce se nachází v kraji Vysočina. Dotazník pro tyto obce se skládal z 20 otázek. Jednalo se o kombinaci otázek jak uzavřených, kde měly obce na výběr z předem připravených odpovědí, tak z otázek otevřených, které byly naopak ponechány bez předem připravených odpovědí a bylo pouze na uvážení obcí, jak na ně odpoví. A nakonec z otázek kombinovaných, kde se jednalo o kombinaci předchozích dvou typů otázek. Dotazníky, které byly rozesílány emailem, obsahovaly 18 otázek.

Důležitými informačními zdroji pro bakalářskou práci je odborná literatura na straně jedné a s problematikou souvisejícími právními předpisy na straně druhé – zejména Ústava, zákon o obcích, zákon o krajích a další.

Obrázek 3: Správní obvody obcí s rozšířenou působností a obvody obcí s pověřeným obecním úřadem v kraji Vysočina

Zdroj: Kraj Vysočina: Územně správní členění (©2017)

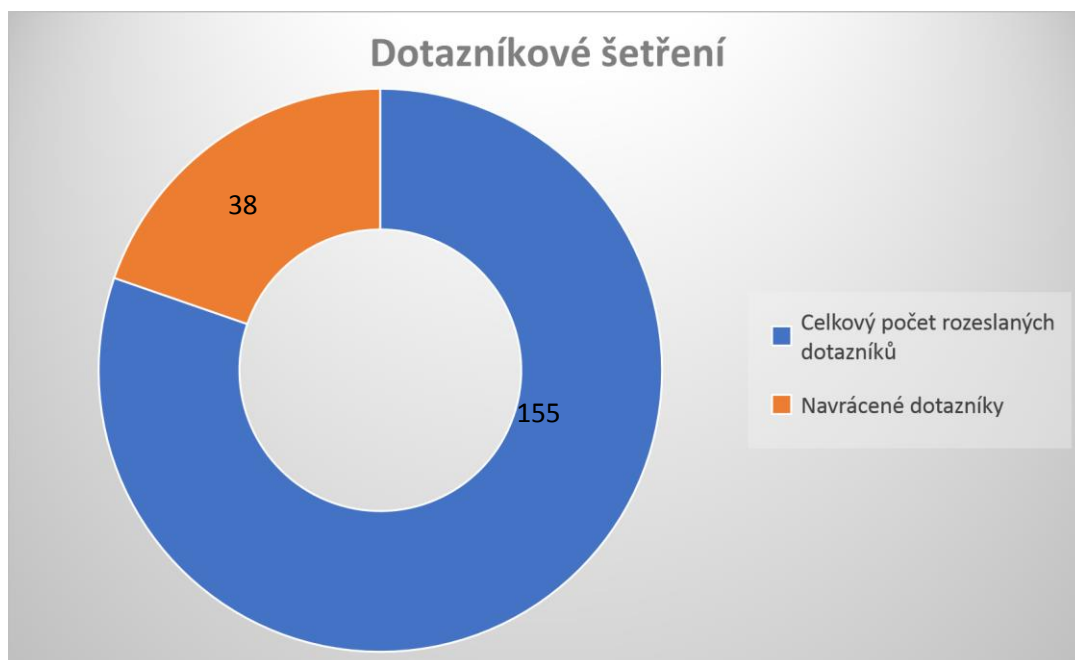
8. Praktická část

Praktická část vychází z části teoretické a jejím cílem je porovnání pravomocí obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem.

Tuto část jsem zpracovala na základě dotazníkového šetření, které bylo rozesíláno pomocí emailové adresy obcím s rozšířenou působností a obcím s pověřeným obecním úřadem, a dále na základě osobního rozhovoru ve dvou vybraných obcích.

Bylo rozesláno celkem 155 dotazníků. Navrátilo se jich ale pouze 38. Procentuální návratnost je tedy 24,5 %.

Graf 1: Dotazníkové šetření

Zdroje: Vlastní tvorba

Nejedná se o úplně malé množství, nicméně ochota obcí je mnou v tomto směru hodnocena jako velmi nízká. Z 38 dotazníků, které byly obcemi zaslány zpět na můj email, se jedná o 24 obcí s rozšířenou působností a 14 obcí s pověřeným obecním úřadem. V tabulkách níže můžete vidět obce, které se aktivně účastnily mého výzkumu.

Tabulka 1: Seznam obcí s pověřeným obecním úřadem

Název obce	Kraj
Manětín	Plzeňský
Česká Skalice	Královehradecký
Kopidlno	Královehradecký
Libochovice	Ústecký
Ledeč nad Sázavou	Vysočina
Polná	Vysočina
Žlutice	Karlovarský
Slavonice	Jihočeský
Doksy	Liberecký
Jaroměřice nad Rokytinou	Vysočina
Hrotovice	Vysočina
Postoloprty	Ústecký
Rokytnice nad Jizerou	Liberecký
Slavičín	Zlínský

Zdroj: Vlastní tvorba

Tabulka 2: Seznam obcí s rozšířenou působností

Název obce	Kraj
Benešov	Středočeský
Aš	Karlovarský
Vítkov	Moravskoslezský
Blansko	Jihomoravský
Stod	Plzeňský

Mnichovo Hradiště	Středočeský
Pacov	Vysočina
Konice	Olomoucký
Železný Brod	Liberecký
Blovice	Plzeňský
Moravské Budějovice	Vysočina
Trhové Sviny	Jihočeský
Ivančice	Jihomoravský
Sedlčany	Středočeský
Bílovec	Moravskoslezský
Kutná Hora	Středočeský
Poděbrady	Středočeský
Vlašim	Středočeský
Rýmařov	Moravskoslezský
Hradec Králové	Královehradecký
Mikulov	Jihomoravský
Pelhřimov	Vysočina
Opava	Moravskoslezský
Třebíč	Vysočina

Zdroj: Vlastní tvorba

8.1. Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti

Zákon o obcích ve svém § 62 zakotvuje právo obcí na příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti pouhým konstatováním, že obce tento příspěvek ze státního rozpočtu obdrží. Obdobně je na tom zákon o krajích, který ve svém § 29 odst. 2 uvádí,

že kraj obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na výkon přenesené působnosti (dále jako „příspěvek“). Výši příspěvku stanovuje Ministerstvo financí po projednání s Ministerstvem vnitra.

Příspěvek je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy. Výdaji jsou myšleny zejména mzdové a provozní výdaje vázané na zaměstnance vykonávající státní správu. Obce jsou také v souvislosti s výkonem státní správy příjemci správních poplatků a příjmů ze sankčních plateb. V této souvislosti je třeba zmínit ustanovení § 9 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, které uvádí, že: „z rozpočtu obce se hradí výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem“. Z toho vyplývá, že k úhradě výdajů na výkon státní správy je třeba použití dalších příjmů rozpočtu obce. (Ministerstvo vnitra České republiky, ©2017)

Do roku 2002 byl příspěvek stanovován sazbou na 100 obyvatel správního obvodu pro obce se základní působností na straně jedné, a pro obce s působností matričního úřadu, stavebního úřadu a pověřeného obecního úřadu - systém všem stejně, na straně druhé. Sazby stanovovalo Ministerstvo financí a tyto jsou uvedeny v příloze zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Výše příspěvku byla tedy stanovena pro každou obec násobkem pevné sazby příspěvku na každých 100 obyvatel trvale bydlících na území, v němž obecní úřad vykonává státní správu, a jedné setiny celkového počtu obyvatel území. Pokud měla obec více rozsahů své působnosti, jednotlivé sazby se sčítaly. Tento způsob výpočtu se užíval u některých obcí až do roku 2005. Příspěvek se vypočítal podle tohoto vzorce:

$$P = \frac{\text{velikost správního obvodu}}{100} * \text{příslušná sazba} \quad (\text{I})$$

Od roku 2003 do roku 2005 spočívala role Ministerstva vnitra ve stanovení a úpravě počtu funkčních míst převedených z okresních úřadu, na základě, kterých se stanovovala výše příspěvku pro obce s rozšířenou působností. Počet funkčních míst byl stanoven na základě empirické zkušenosti s fungováním okresních úřadů a analýzy počtu zaměstnanců na okresních úřadech. Výsledkem analýzy byl závěr, že počet úředníků okresních úřadů na 1 000 obyvatel klesá s rostoucím počtem obyvatel správního obvodu okresního úřadu. Sazbu na jedno funkční místo stanovilo

Ministerstvo financí. V roce 2003 byla stanovena sazba cca 334 tis. Kč, v roce 2004 cca 351 tis. Kč a v roce 2005 cca 368 tis. Kč na 1 delimitované funkční místo z okresních úřadů.

Tento způsob financování přenesené působnosti u obcí s rozšířenou působností byl považován pouze za přechodné řešení, které mělo za cíl zajistit v rámci možností objektivní rozdělení finančních prostředků okresních úřadů mezi obce s rozšířenou působností a umožnit tak delimitaci zaměstnanců okresních úřadů. Obce, které neměly působnost obce s rozšířenou působností, byly nadále financovány příspěvkem na 100 obyvatel, takže malé obce byly nadále podhodnoceny a velké obce nadhodnoceny. Zavedením financování obcí s rozšířenou působností také prostřednictvím funkčních míst se stal systém stanovení výše příspěvku na výkon státní správy nejednotný. Navíc došlo k prohloubení rozdílu, co se týče podílu úhrady výdajů na výkon státní správy odpovídajícími příjmy, mezi obce s rozšířenou působností na jedné straně a ostatními obcemi na straně druhé.

Pro rok 2006 připravilo Ministerstvo vnitra novou metodiku stanovení výše příspěvku pro obce, která přinesla sjednocení výpočtu a zavedení dvou kritérií – velikosti správního obvodu a poměr velikosti centra ke správnímu obvodu. Ministerstvo vnitra od roku 2006 do současnosti pravidelně každý rok navrhuje způsob rozdělení finančních prostředků určených na výkon státní správy pro obce.

Novou metodiku stanovování výše příspěvku na výkon státní správy lze charakterizovat třemi hledisky:

- jednotný způsob stanovení výše příspěvku pro všechny kategorie obcí
- dvě kritéria vycházející z počtu obyvatel správního obvodu
- postupné odstraňování disproporcí vzniklých zejména v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Výše příspěvku závisí na:

- rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy
- velikosti správního obvodu, vyjádřené počtem trvale bydlících obyvatel na území, v němž obecní úřad vykonává státní právu
- podílu velikosti správního centra (počet trvale bydlících obyvatel obce) a velikosti správního obvodu.

Výše příspěvku se pak stanoví jako součet částek vypočtených podle vzorce 1 a vzorce 2. U obcí s rozšířenou působností se zvláštním postavením a obcí s rozšířenou působností s mimořádným příspěvkem se navíc přičte další částka stanovená pro příslušný rok.

Vzorec 1:

$$P = \frac{\text{hodnota koeficientu}}{\text{hodnota koeficientu} + \sqrt{\text{velikost správního obvodu}}} * \text{velikost správního obvodu} \quad (\text{II})$$

Vzorec 2:

$$P = \frac{1 - \text{velikost správního centra}}{\text{velikost správního obvodu}} * \text{hodnota koef.} * \text{vel. správ. obvodu} \quad (\text{III})$$

Tato nová metodika stanovování příspěvku na výkon státní správy měla sjednotit přístup pro jeho výpočet pro všechny typy působností obcí. Postupně docházelo k odstraňování finanční disproporce vzniklé v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů a začalo docházet k finanční spravedlnosti mezi obcemi. Podíl velikosti správního centra a správního obvodu by měl částečně kompenzovat finanční náklady na výkon přenesené působnosti pro občany obcí, na které obec vykonávající tuto působnost nedostává podíl na daňových výnosech. (Čermáková, 2011)

V dotazníku, který sloužil jako základní metodika pro moji praktickou část, byla obsažena otázka, zdali se obce domnívají, že je příspěvek od státu na výkon jejich přenesené působnosti dostačující. V tabulce č. 3 můžete vidět odpovědi zúčastněných obcí s pověřeným obecním úřadem, které jsou nazývané obcemi II. stupně nebo tzv. obcemi s POÚ. V tabulce č. 4 následně můžete vidět odpovědi zúčastněných obcí s rozšířenou působností neboli obcí III. stupně, které jsou nazývané obcemi s ORP.

Tabulka 3: Odpovědi obcí s pověřeným obecním úřadem

Název obce	Odpověď na otázku, zdali je příspěvek od státu na výkon jejich přenesené působnosti dostačující
Manětín	NE
Česká Skalice	ANO
Kopidlno	NE
Libochovice	NE
Ledeč nad Sázavou	NE
Žlutice	NE
Slavonice	NE
Doksy	NE
Hrotovice	NE
Polná	ANO
Postoloprty	NE
Rokytnice nad Jizerou	NE
Slavičín	NE
Jaroměřice nad Rokytinou	NE

Zdroj: Vlastní tvorba

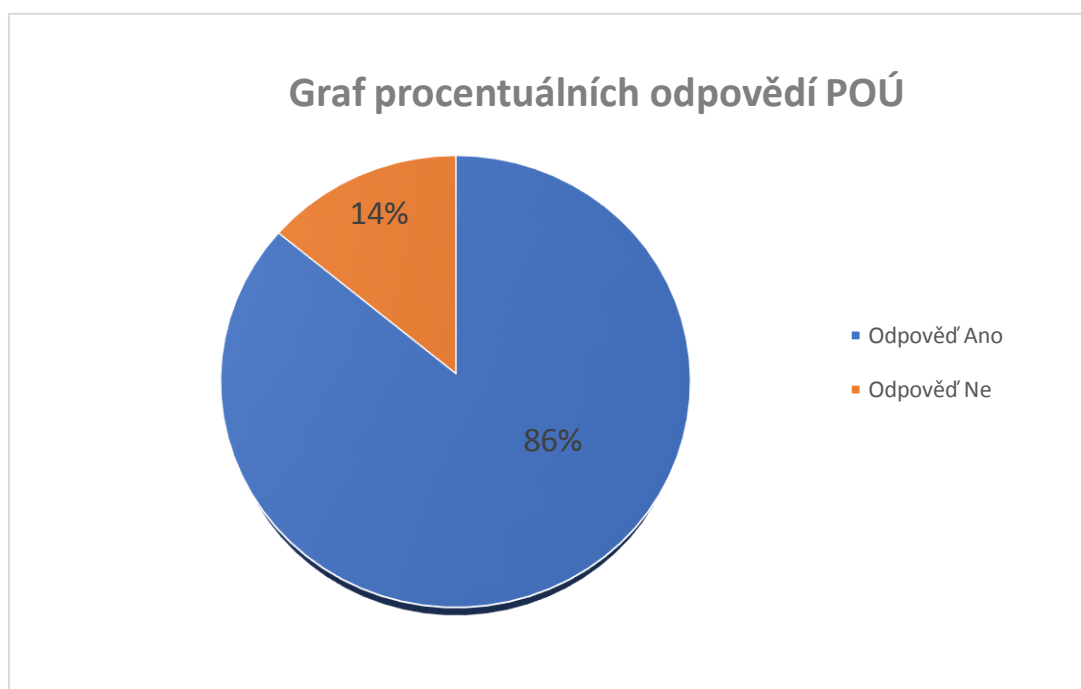
Z celkového počtu 14 obcí s pověřeným obecním úřadem, které se účastnily mého výzkumu, pouze dvě odpověděli na položenou otázku ANO. To je 14 % ze všech dotazovaných. Zbýlých 86 %, tedy 12 obcí si myslí, že příspěvek na výkon přenesené působnosti od státu nedostačuje.

Graf 2: Odpovědi na otázku týkající se příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí s pověřeným obecním úřadem

Zdroj: Vlastní tvorba

Graf 3: Graf procentuálních odpovědí obcí s pověřeným obecním úřadem

Zdroj: Vlastní tvorba

Na následující otázku, proč se tak domnívají, můžeme odpovědi rozdělit do třech skupin. Z 25 % převládá názor, že mzdy úředníků jsou z nařízení vlády postupně valorizovány, aniž by na to reagoval příspěvek. 17 % obcí se domnívá, že s rostoucím počtem agend, které nejsou dostatečně zmapované z hlediska časové a finanční náročnosti, by se měl příspěvek úměrně zvyšovat, což se ale neděje. Agendy nejsou zpracovány v dostatečném rozsahu a probíhá tak například méně kontrol, protože nejsou dostatečné časové kapacity stávajících pracovníků. Zbýlých 58 % dotazovaných obcí sdílí názor, že státní příspěvek na výkon státní správy od státu nepřevyšuje náklady, které jsou vynaložené právě na výkon přenesené působnosti. Nejedná se podle obcí pouze o mzdy, ale i provozní náklady, spotřebu energie, cestovné, poštovné, školení, vybavení počítačovou technikou a další.

Tabulka 4: Odpovědi obcí s rozšířenou působností

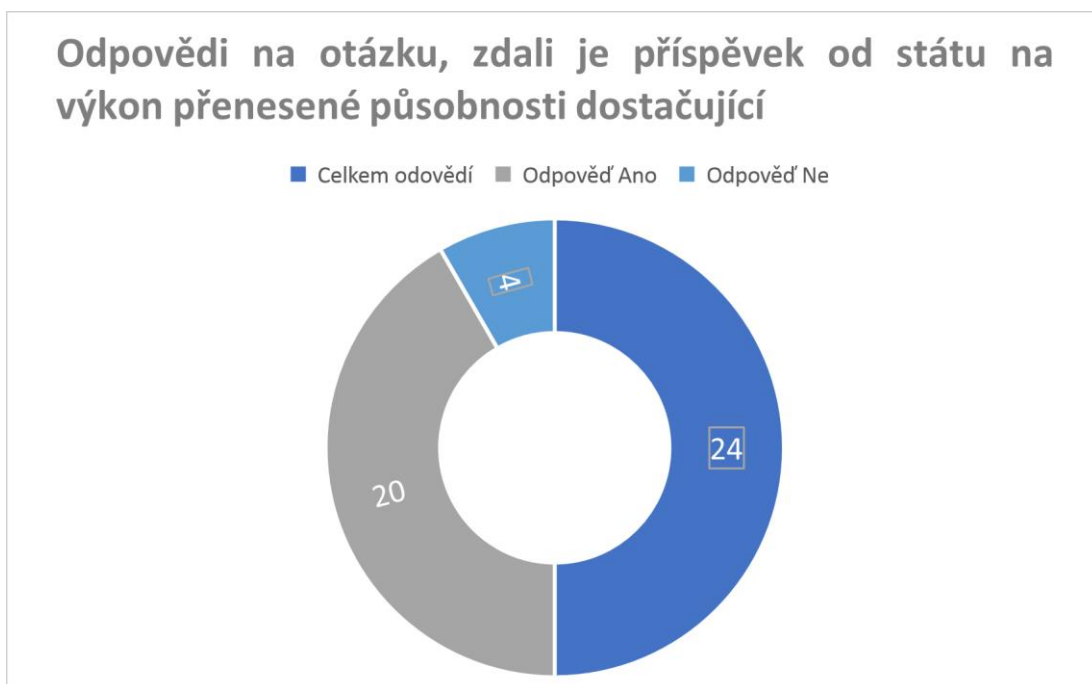
Název obce	Odpověď na otázku, zdali je příspěvek od státu na výkon jejich přenesené působnosti dostačující
Třebíč	NE
Opava	NE
Trhové Sviny	ANO
Ivančice	NE
Sedlčany	NE
Bílovec	NE
Poděbrady	NE
Kutná Hora	NE
Vlašim	NE
Rýmařov	NE
Pelhřimov	ANO
Benešov	ANO

Aš	NE
Vítkov	NE
Hradec Králové	NE
Mnichovo Hradiště	NE
Pacov	NE
Konice	NE
Železný Brod	NE
Blovice	NE
Moravské Budějovice	NE
Blansko	NE
Mikulov	NE
Stod	ANO

Zdroj: Vlastní tvorba

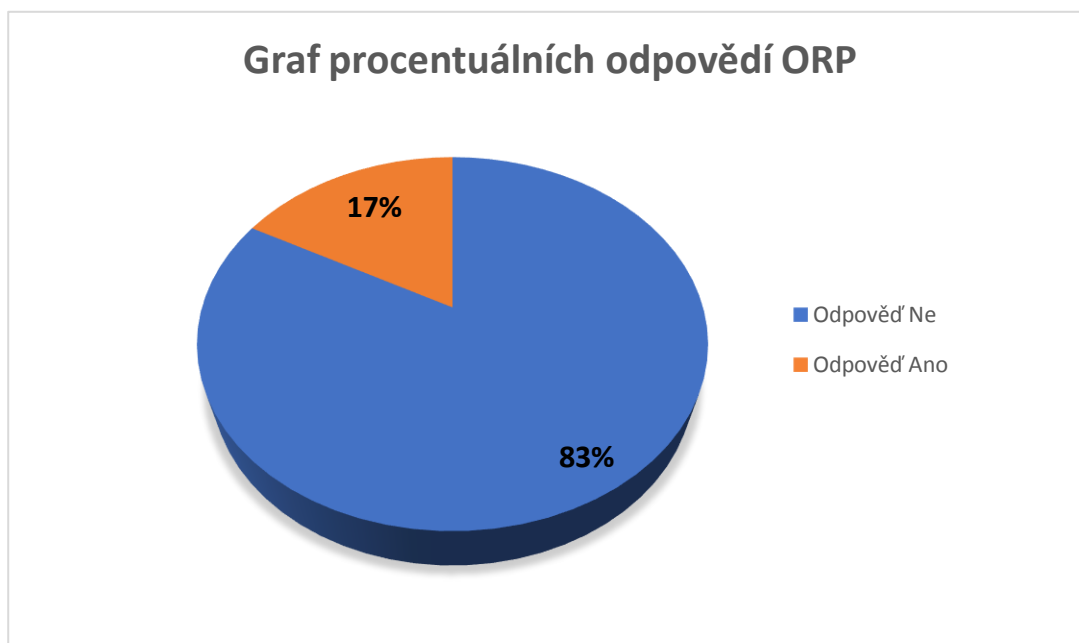
Z celkového počtu 24 odpovědí obcí s rozšířenou působností se pouze 4 obce vyjádřily k této problematice kladně. Procentuálně je to tedy 17 %. Zbýlých 83 % obcí s rozšířenou působností se domnívá, že příspěvek na výkon přenesené působnosti od státu není dostačující.

Graf 4: Odpovědi na otázku týkající se příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí s rozšířenou působností

Zdroj: Vlastní tvorba

Graf 5: Graf procentuálních odpovědí obcí s rozšířenou působností

Zdroj: Vlastní tvorba

Skupinu, která se vyjádřila záporně, můžeme rozdělit na dvě velké podskupiny. První část obcí si myslí, že příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti plně nepokrývá veškeré náklady spojené s výkonem státní správy. Skutečné náklady na státní správu jsou mnohdy až o 30 % vyšší, což obce musejí „doplácet“ ze svého. Na druhou stranu musíme k tomuto argumentu poznamenat, že se jedná pouze o příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti, nikoliv plnou úhradu finančních nákladů spojených s přenesenou působností obcí. Druhá část dotazovaných se domnívá, že rozšiřování agend a rostoucí nároky na zvláštní zkoušky odborné způsobilosti úředníků, které musí být splněny najednou, vedou k tomu, že není dostatek pracovníků, kteří by tyto pravomoci plnili, protože nejsou dostatečně finančně ohodnoceni.

8.2. Obec s rozšířenou působností – Třebíč

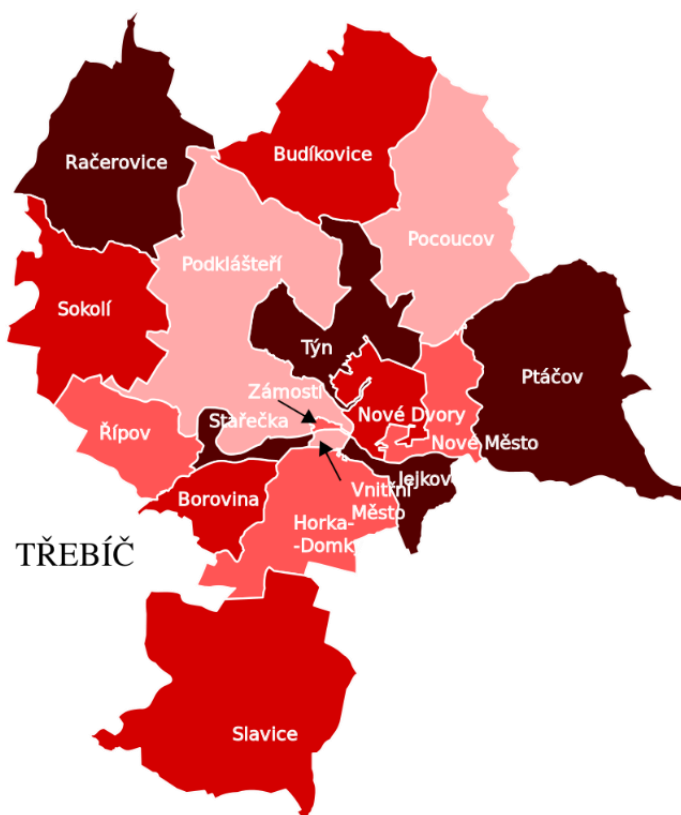
8.2.1. Základní charakteristika a symboly

Obec Třebíč se nachází na západě Moravy, v jihovýchodní části Kraje Vysočina. Leží na řece Jihlavě 30 km jihovýchodně od krajského města Jihlavy a 56 km západně od města Brna, v nadmořské výšce 405 m n. m.

Název města s největší pravděpodobností pochází z místního názvu les třebečský zmíněného v opisu Kosmovy kroniky, který byl sepsán v třebečském klášteře. Pojmenování Třebečský les pak může pocházet z vlastního jména Třebek, nebo ze slova třeby, což byly obětiště pohanským bohům.

Od roku 1995 je členěna do 17 částí, z nichž 10 je katastrálních území v městské zástavbě a zbylých sedm je v blízkém okolí. Jedná se o následující: Borovina, Horka-Domky, Vnitřní město, Jejkov, Nové město, Nové Dvory, Zámostí, Týn, Stařečka, Podkláštěří, Ptáčov, Pocoucov, Budíkovice, Račerovice, Sokolí, Řípov, Slavice. Na obrázku č. 4 můžete vidět grafickou podobu. (Třebíč: O Třebíči, ©2017)

Obrázek 4: Místní části obce Třebíč

Zdroj: Mapa městských částí Třebíč (©2017)

Znak města pochází z pečeti a je středověkého původu. Je tvořen štítem, který je rozdělený na tři vodorovná pole, z nichž horní a dolní jsou červená a ve středním bílém se nachází tři černé benediktinské kápě. Vlajka, která je z něj odvozená, byla schválena rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 10 z 15. 7. 1993. (Registr komunálních symbolů, ©2017)

8.2.2. Historie obce

Počátky města souvisejí se založením benediktinského kláštera nad řekou Jihlavou roku 1101. První písemná zmínka o městě se datuje do roku 1277, kdy v tzv. listině opata Martina, jsou oceňovány zásluhy lokátora Heřmana v Třebíči, jako zakladatele města.

Městská práva obdrželo město roku 1335 od markraběte Karla (později římský císař a český král Karel IV.) a jeho otce Jana Lucemburského. Tato práva povyšovala Třebíč na

úroveň královského města Znojma, což znamenalo, že zde mohly být vybudovány hradby a kolem nich příkopy proti možným útokům zvenčí.

19. století je charakteristické pro Třebíč hlavně rozvojem koželužství a obuvnictví. Ve 30. letech 20. století přichází do města Tomáš Baťa. Dochází k výstavbě budov Baťových závodů podle osvědčených zlínských stavebních plánů. Podle stejných plánů jsou postaveny i domky v dělnické kolonii, které vytvářejí jednu z katastrálních částí Třebíče, zvanou Borovina.

Válečná léta se nejvíce podepsala na židovském obyvatelstvu města. V roce 1942 bylo do koncentračního tábora v Terezíně deportováno 281 třebíčských židů, nicméně zpět se v roce 1945 vrátilo pouze 10 osob.

V obci Třebíč se nachází dvě významné památky, které byly v roce 2003 zapsány do seznamu světového dědictví UNESCO. Jedná se o Třebíčskou židovskou čtvrť a baziliku svatého Prokopa. Karlovo náměstí v centru města je jedním z největších náměstí v České republice. (Třebíč: O Třebíči, ©2017)

8.2.3. Současnost v obci

V obci Třebíč žije na rozloze 5759 ha 36 641 obyvatel. (Český statistický úřad, ©2017) Počet obyvatel se bohužel stále snižuje. V porovnání s rokem 2008, kdy v Třebíči žilo celkem 38 717 obyvatel, se jedná o propad zhruba o 2000 obyvatel.

Třebíč je obcí III. stupně neboli obcí s rozšířenou působností pro obce Hrotovice a Jaroměřice nad Rokytnou a zároveň je obcí s pověřeným obecním úřadem pro 71 menších obcí, které se nachází v okrese Třebíč.

Podle zákona o obcích přenesenou působnost obce vykonává její obecní úřad. Jedná se o tyto pravomoci: evidence obyvatel a matrika, stavební úřad, vydávání občanských průkazů, živnostenských oprávnění a cestovních pasů a vydávání nařízení obce, které musejí být v souladu s legislativou.

Obec Třebíč vydala v kalendářním roce 2016 celkem čtyři obecně závazné vyhlášky a jedno nařízení. Obecně závazné vyhlášky se týkaly regulace zábavní pyrotechniky, vedení technické mapy města, regulace míst k provozování sázkových her, loterií a zákazu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her na celém území města. Nařízení, které bylo vydané obcí se týkalo záměru zadat zpracování lesních hospodářských osnov.

Starostou obce Třebíč je od roku 2014 Ing. Pavel Janata, který je uvolněn pro svou funkci. Starostou se stal již podruhé, poprvé tomu bylo v letech 1998–2001. Třebíč má celkem tři místostarosty – Vladimíra Malého, Milana Zeiberta a Ing. Marii Černou.

Zastupitelstvo obce čítá 27 členů. 5 z nich je uvolněno ze své funkce. Počet členů zastupitelstva určuje zákon o obcích, kde je uvedeno, že obce s počtem obyvatel mezi 10 000 až 50 000, musí mít počet členů zastupitelstva mezi 15 až 35 členy. Zastupitelstvo obce se podle platného jednacího řádu schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát za dva měsíce, s výjimkou letních prázdnin. Zastupitelstvo obce dne 20. listopadu 2014, na svém prvním zasedání, odhlasovalo, že Rada obce Třebíče se bude skládat ze 7 členů.

Obec zřizuje také funkci tajemníka obce. Tuto povinnost jí ukládá zákon o obcích, který stanovuje, že funkce tajemníka musí být zřízena v obcích s pověřeným obecním úřadem. Zbylé obce funkci tajemníka zřizují dobrovolně. Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta obce se souhlasem krajského úřadu. Aktuálně je tajemníkem obce Ing. Vladimír Kazda, který nahradil předchozí tajemnici JUDr. Simeonu Zikmundovou.

Zastupitelstvo obce Třebíč zřizuje kromě kontrolního a finančního výboru, které jsou ze zákona pro obce povinné, ještě navíc výbor pro revitalizaci Karlova náměstí. Výbor má celkem 9 členů a předsedkyní výboru je místostarostka Ing. Marie Černá.

Rada obce může rovněž zřídit své orgány, které se nazývají komise a mají funkci iniciativní a poradní, stejně jako komise, které zřizuje zastupitelstvo obce. Je zcela na uvážení rady, jaké komise a na jak dlouho si zřídí. Zákon o obcích dává radě právo si zřizovat a zrušovat komise podle potřeby. Obec Třebíč má celkem 12 komisí, kterými jsou: majetková komise, komise prevence kriminality a drogové problematiky, komise pro cestovní ruch, kulturní komise, komise pro zájmové aktivity, sociální komise, komise Zdravého města a místní Agendy 21, sportovní komise, komise pro životní prostředí, komise pro rozvoj města, dopravní komise a povodňová komise. Zřízení povodňové komise v Třebíči má svůj původ ve skutečnosti, že vnitřním městem protéká řeka Jihlava jako zdroj ohrožení povodní, a v zákoně č. 254/2001 Sb., vodní zákon, ve znění pozdějších právních předpisů. Podle § 78 vodního zákona obecní rada může (nicméně nemusí) zřídit povodňovou komisi. Při nezřízení tuto činnost zajišťuje sama obecní rada. (Kolman, 2010)

Zákon o obcích zaručuje, že obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti. Výše příspěvku je každoročně stanovena zákonem o státním rozpočtu České republiky vydaným na příslušný kalendářní rok.

Otázky týkající se finanční stránky obce Třebíč jsem řešila přímo s vedoucím finančního odboru, panem Ing. Davidem Vojtanem. Na otázku, zdali se domnívá, že je příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti dostačující, odpověděl, že nikoliv. Argumentoval pak následně tím, že v roce 2011 byl obci Třebíč, bezdůvodně snížen příspěvek o 10 mil. Kč, na základě rozhodnutí Ministerstva financí. Nicméně toto krácení proběhlo u všech měst v tomto krizovém roce.

Obec Třebíč v roce 2013 obdržela ze státního rozpočtu částku 40,1 mil. Kč, v roce 2014 se jednalo o částku 40 mil. Kč a v roce 2015 39,9 mil. Kč. Na rok 2016 se částka vyšplhala na 40,6 mil. Kč. Na rok 2017 je předpokládaná výše příspěvku od státu na výkon přenesené působnosti stanovena na 42 mil. Kč. Můžeme zde vidět stoupající tendenci, až na rok 2015, kdy byl příspěvek za posledních 5 let nejnižší. Vše zobrazuje graf č. 1 níže.

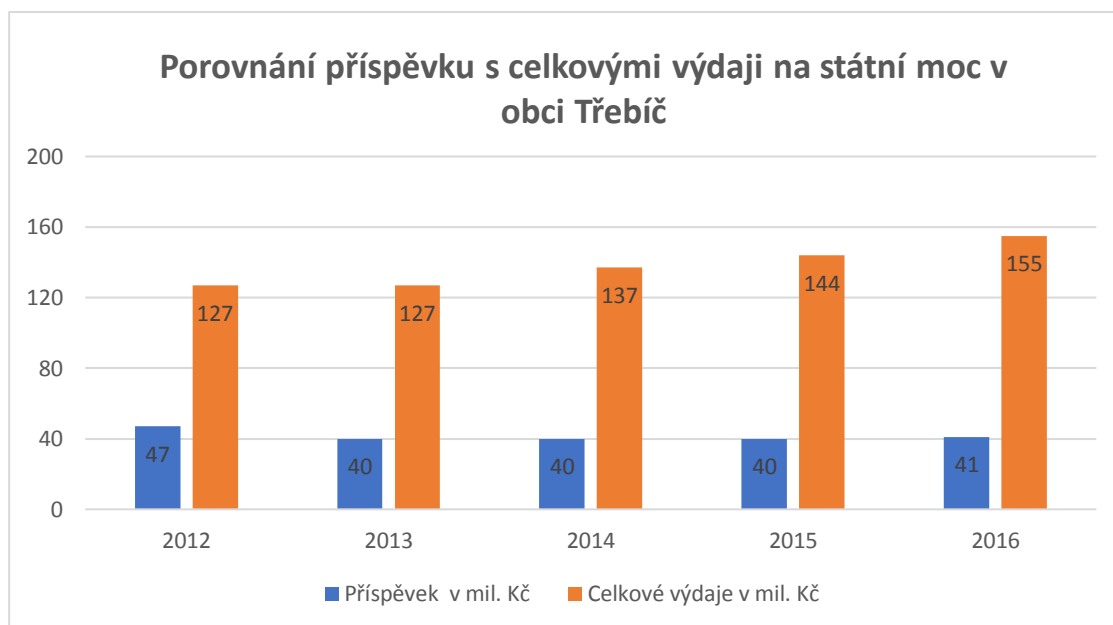
Graf 6: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti pro obec Třebíč

Zdroj: Vlastní tvorba

Porovnání příspěvku na výkon přenesené působnosti obce v letech 2012-2016 s celkovými výdaji na státní moc v obci zobrazuje graf č. 7 níže. Můžeme zde vidět, že příspěvek nedosahuje ani poloviční výše nákladů, které musí obec reálně vynaložit. Pokud bychom měli určit procentuální podíl příspěvku a celkových výdajů, tak pro rok 2012 dosahuje příspěvek 37 % celkových vynaložených výdajů, pro rok 2013 31,5 % celkových vynaložených výdajů obcí, pro rok 2014 příspěvek dosahuje 30 % celkových vynaložených výdajů, pro rok 2015 je to 28 % a konečně pro rok 2016 dosahuje příspěvek 26,5 % celkových vynaložených výdajů v obci. Můžeme zde sledovat klesající tendenci, což může být způsobeno dalšími novými výdaji, o které se každý rok navyšuje celková částka výdajů na státní moc v obci a tím se snižuje poměr příspěvku vůči celkovým vynaloženým nákladům. (MONITOR: Územní monitor, ©2017)

Graf 7: Porovnání příspěvku od státu s celkovými výdaji na státní moc v obci Třebíč

Zdroj: Vlastní tvorba

8.3. Obec s pověřeným obecním úřadem – Jaroměřice nad Rokytnou

8.3.1. Základní charakteristika a symboly

Jaroměřice nad Rokytnou jsou obcí ležící v Kraji Vysočina, na Českomoravské vrchovině, která je vzdálená od města asi Třebíč asi 13 km. Nachází v nadmořské výšce 422 m n. m. (Jaroměřice nad Rokytnou: Město a městský úřad, ©2017)

Obec Jaroměřice nad Rokytnou se dělí na 7 místních částí: Boňov, Ohrazenice, Popovice, Příložany, Ratibořice, Vacenovice. Místní části obce zobrazuje obrázek č. 5.

Obrázek 5: Místní části obce Jaroměřice nad Rokytnou

Zdroj: Místní části města (©2017)

Nejdříve byl na místě dnešních Jaroměřic les a v něm byl jednou na lovu kníže. Poblíž studánky v místě Dolního náměstí se mu podařilo skolit krásného jelena šestnáctáka. Místo se knížeti zalíbilo, a kázal tedy místo vymýtit a zjara rozměřit pro budoucí město a menší hrad. A od jarního měření získalo město své jméno. Jelen pak je po staletí ve znaku města.

Znak obce tvoří v modrém štítě na zeleném trávníku ležící jelen přirozené hnědé barvy se zlatými parohy a kopyty. Vlajku tvoří dva vodorovné pruhy, modrý a zelený v poměru 2:1, na středu přes pruhy je hnědý ležící jelen se žlutými parohy a kopyty. Oba symboly obce byly schváleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 99 dne 3. 4. 1996. (Jaroměřice nad Rokytnou: Město a městský úřad, ©2017)

8.3.2. Historie obce

Samotná obec Jaroměřice nad Rokytnou byla založena roku 1131 Jaromírem z rodu Přemyslovců, který ulovil v místních lesích mimořádně velkého jelena. Místo se mu natolik zalíbilo, že nechal les vymýtit a založil tu místo nesoucí jeho jméno. Nejstarší písemná zmínka o Jaroměřicích se datuje do let 1250 až 1265 a najdeme ji ve sbírce dvorské kanceláře Přemysla Otakara II.

Největší rozmach zažily Jaroměřice za majitele hraběte Jana Adama Questemberka. Ten se zasloužil významně o přestavbu jaroměřického zámku do dnešní podoby, a o celkovou proměnu Jaroměřic. Hrabě byl velkým milovníkem hudby, a právě ta byla středem veškerého dění v Jaroměřicích. V repertoáru zámecké kapely byly především italské skladby, ale také skladby kapelníka F. A. Míči. Hovoří se, že právě on svou operou „O původu Jaroměřic“ zahájil éru uvádění oper na hudební scéně v českých zemích. Hudební tradice se v Jaroměřicích nad Rokytnou dochovala dodnes, zejména díky fungování místního sboru a pořádání Mezinárodního hudebního festivalu Petra Dvorského.

Charakteristikami pro obec Jaroměřice nad Rokytnou jsou dominantní barokní zámek ve stylu francouzského Versailles a pobyt básníka Otokara Březiny. (Jaroměřice nad Rokytnou: Město a městský úřad, ©2017)

8.3.3. Současnost v obci

V Jaroměřicích nad Rokytnou žije na rozloze 5 136 ha 4 199 obyvatel. (Český statistický úřad, ©2017)

Zatímco počet obyvatel ostatních místních částí klesá nebo stagnuje, počet obyvatel místní části Jaroměřice nad Rokytou se v posledních dvaceti letech mírně zvyšuje.

Obec Jaroměřice nad Rokytou je obcí II. stupně neboli obcí s pověřeným obecním úřadem. Pověřeným obecním úřadem se rozumí obecní úřad, který v rámci přenesené působnosti vykonává na svém území státní správu v zákonem přiznaném rozsahu. Pověřený obecní úřad rozhoduje v prvním stupni ve správním řízení o právech a povinnostech jak osob fyzických, tak právnických, zajišťuje volby do Parlamentu České republiky, zastupitelstev obcí, krajů, a do Evropského parlamentu. Jaroměřice nad Rokytou spadají do rozšířené působnosti obce Třebíč. Pověřeným úřadem jsou Jaroměřice nad Rokytou pro obce: Myslibořice, Přístpo, Šebkovice a Lesůňky.

Pro obce II. typu se využívá zkratka POÚ. Tyto obce mohou vydávat nařízení obce nejen pro sebe, ale i pro obce I. typu, které spadají do jejich správního obvodu. (Mendelova univerzita v Brně: eknihovna, ©2017)

Obec Jaroměřice nad Rokytou vydala v kalendářním roce 2015 dvě obecně závazné vyhlášky a jedno nařízení. Obecně závazné vyhlášky se týkaly místních poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování odpadů, a dále ochrany veřejného pořádku spočívající v omezení konzumace alkoholu na veřejném prostranství. Nařízení, které bylo vydáno obcí, se týkalo placeného stání silničních motorových vozidel na určených místních komunikacích ve vymezené oblasti města Jaroměřice nad Rokytou. Za rok 2016 obec žádnou obecně závaznou vyhlášku ani nařízení nevydala.

Starostou obce Jaroměřice nad Rokytou je od roku 2014 Ing. Jaroslav Soukop, MBA. Starosta v obci je uvolněný pro výkon funkce. Obec má jednoho místostarostu, kterým je Josef Číž.

Zastupitelstvo obce se skládá z 21 členů. Počet členů zastupitelstva obce je zakotven v zákoně o obcích. Zde je uvedeno, že obec, která má od 3000 do 10 000 obyvatel má zastupitelstvo o 11 až 25 členech. Zastupitelstvo obce Jaroměřice nad Rokytou dle platného jednacího řádu zasedá minimálně 5krát ročně.

Obec zřizuje také funkci tajemníka obecního úřadu. Tato povinnost vyplývá ze zákona o obcích, kde je uvedeno, že obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem vždy zřizují funkci tajemníka obce, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce

zřizují funkci tajemníka dobrovolně. Tajemníkem obce je pro aktuální volební období Ing. Josef Kula.

Výbory zastupitelstva jsou poradní orgány zřízené zastupitelstvem obce, města, městyse nebo městské části. Zákon o obcích přitom uvádí, že povinně jsou zastupitelstvem obce v obci zřizovány finanční a kontrolní výbor. V případě obce Jaroměřice nad Rokytnou zastupitelstvo obce zřizuje oba povinné výbory, a navíc výbor osadní. Osadní výbor nebo také místní výbor je speciální typ výboru zastupitelstva obce, který může zastupitelstvo obce zřídit pro část obce. Osadní výbor je dle § 121 zákona o obcích oprávněn předkládat orgánům obce návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce a vyjadřovat se k takovým návrhům, podnětům a připomínkám, které se týkají dotčené části obce. Celkem je v obci Jaroměřice nad Rokytnou zřízeno 6 osadních výborů: osadní výbor Boňov, osadní výbor Ohrazenice, osadní výbor Popovice, osadní výbor Příložany, osadní výbor Ratibořice a osadní výbor Vacenovice.

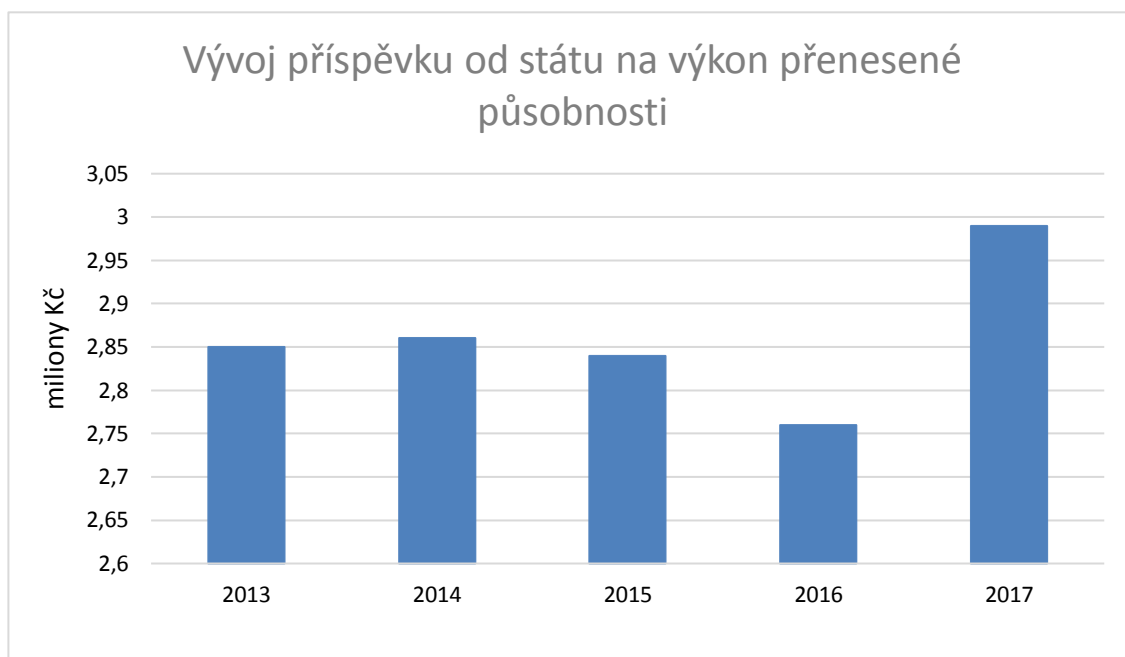
Rada obce čítá celkem 7 členů. Rada obce může rovněž zřizovat své orgány, které mají iniciativní a poradní funkci. V obci Jaroměřice nad Rokytnou se jedná a následující komise, kterými jsou: komise kulturní a redakční, komise regenerační a pro rozvoj města, komise bezpečnostní pro prevenci kriminality a drogové závislosti a komise pro sociální problematiku.

Zákon o obcích zaručuje, že obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti. Výše příspěvku je každoročně stanovena zákonem o státním rozpočtu České republiky vydaným na příslušný kalendářní rok.

Celý dotazník, který byl určen pro obec Jaroměřice nad Rokytnou, jsem řešila s tajemníkem obce Ing. Josefem Kulou. Na otázku, zdali je pro obec příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti dostačující, jsem dostala zápornou odpověď. Následně argumentoval tím, že náklady na výkon státní správy poskytnutý příspěvek hrubě převyšují, protože příspěvek nezohledňuje časovou, finanční a personální náročnost.

Graf níže zobrazuje částky, které obec Jaroměřice nad Rokytnou obdržela nebo ještě obdrží v posledních 5 letech. V roce 2013 se jednalo o částku 2,85 mil. Kč, v roce 2014 2,86 mil. Kč, v roce 2015 o částku 2,84 mil. Kč, v roce 2016 o částku 2,76 mil. Kč. V roce 2017 obdrží obec Jaroměřice nad Rokytnou od státu na výkon přenesené působnosti částku 2,99 mil. Kč. Zatím se jedná o nejvyšší příspěvek za posledních 5 let.

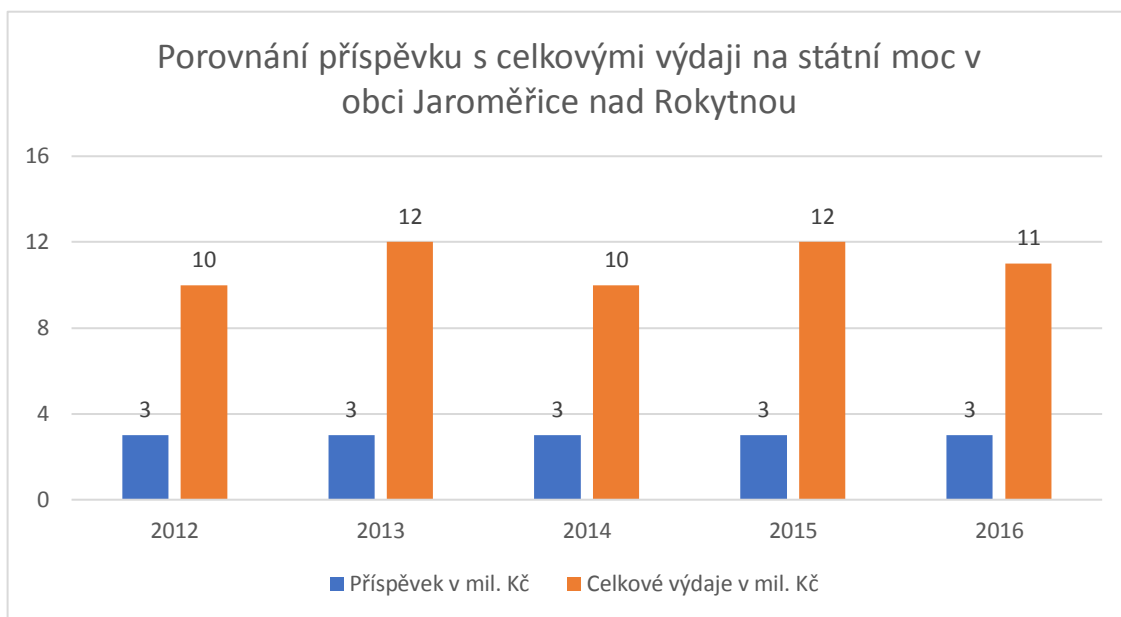
Graf 8: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti pro obec Jaroměřice nad Rokytnou

Zdroj: Vlastní tvorba

Porovnání příspěvku na výkon přenesené působnosti obce mezi léty 2012-2016 s celkovými výdaji na státní moc v obci zobrazuje graf č. 9 níže. V případě obce Jaroměřice nad Rokytnou můžeme opět sledovat, že příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti pro obec nepřekročí třicet procent výše nákladů, které musí obec reálně vynaložit. Procentuální podíl příspěvku vůči celkovým vynaloženým nákladům v obci dosahuje pro rok 2012 30 %, pro rok 2013 je podíl ve výši 25 %, pro rok 2014 je podíl opět 30 %, pro rok 2015 25 % a konečně pro rok 2016 se podíl příspěvku k celkovým vynaloženým nákladům obce na výkon státní správy vyšplhal na 27 %. Důvodů k tak nízkým podílům může být hned několik. Například to může být rozšiřování pracovních míst obsazovaných novými úředníky v souvislosti s rozšiřováním správních agend, které musí obce zastávat nebo sem můžeme řadit nenadále výdaje, které souvisí s modernizováním počítačového vybavení na obci. (Interní zdroje MěÚ Jaroměřice nad Rokytnou)

Graf 9: Porovnání příspěvku od státu s celkovými výdaji na státní moc v obci Třebíč

Zdroj: Vlastní tvorba

9. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo srozumitelně a přehledně přiblížit působnost orgánů územní samosprávy, odpovědnosti volených zastupitelů, funkcionářů a porovnání pravomocí obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem. Současně bylo zjišťováno, pomocí stanovené hypotézy, zdali je příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti obcí dostačující, či nikoliv. Následně bylo charakterizováno uspořádání dvou vybraných obcí, kdy se jednalo o jednu obec s rozšířenou působností a druhou obec s pověřeným obecním úřadem.

Práce byla rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část měla za úkol seznámit s historickým vývoje veřejné správy od roku 1849, zabývat se územně správním členěním České republiky, včetně definování pojmů, jako je obec, kraj, obec s rozšířenou působností nebo obec s pověřeným obecním úřadem. Součástí teoretické části bylo také přiblížení orgánů obcí a jejich činností a působnosti obcí – samostatné a přenesené.

V praktické části byla ověřována hypotéza, zdali je příspěvek pro obce od státu na výkon přenesené působnosti dostačující a jaký názor mají obce na výši tohoto příspěvku. Pro ověřování stanovené hypotézy byla použita metodika dotazníkového šetření, kdy samotný dotazník, který obsahoval 18 otázek, byl rozeslán pomocí emailové adresy obcím s pověřeným obecním úřadem a obcím s rozšířenou působností po celé České republice. Ve dvou zvolených obcích, kdy se jednalo o jednu obec s rozšířenou působností – město Třebíč a druhou obec s pověřeným úřadem – město Jaroměřice nad Rokytnou, probíhal můj osobní rozhovor s odpovědným zástupcem obce, který obsahoval celkem 20 otázek a na jeho základě byla vypracována charakteristika těchto dvou obcí.

Při zjišťování, zdali je příspěvek od státu pro obce na výkon přenesené působnosti dostačující, jsem došla k závěru, že pro obce je tento příspěvek naprosto nedostačující. V mnohých případech musí finance, které chybí na výkon přenesené působnosti, hradit ze svého vlastního rozpočtu, který by měl sloužit k jiným účelům, jako je například zlepšování infrastruktury nebo zajišťování lepší úrovně žití občanů v obci.

Zástupci dotazovaných obcí z velké většiny sdíleli názor, že příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti nepřevyšuje náklady, které jsou spojené právě s výkonem přenesené působnosti. Nejedná se podle nich pouze o mzdy pro úředníky, ale i o

provozní náklady, spotřebu energie, cestovné, školení, poštovné, vybavení počítačovou technikou a další.

Do roku 2006, kdy Ministerstvo vnitra připravilo novou metodiku stanovení výše příspěvku pro obce, docházelo k podhodnocování malých obcí, a naopak velké obce byly nadhodnoceny. Iniciativou obcí došlo ke změně tohoto výpočtu tak, že se zavedl jednotný způsob stanovení výše příspěvku pro všechny kategorie obcí. Výše příspěvku tak závisí na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy, na velikosti správního obvodu, který je vyjádřen počtem trvale bydlících obyvatel a na podílu velikosti správního centra a správního obvodu. Je nutno podotknout, že je v zájmu státu komplexně vnímat, vyhodnocovat a řešit potřeby a stížnosti obcí, aby nedocházelo ke zhoršení kvality výkonu přenesené působnosti samotnými obcemi, naopak aby se v budoucnu tato doposud nastavená standardní úroveň výkonu přenesené působnosti mohla rozvíjet k lepšímu.

V České republice máme tzv. spojený model veřejné správy, který se začal formovat po roce 1989 reformou veřejné správy. Spojeným modelem veřejné správy rozumíme, že orgány samosprávy vykonávají na základě zvláštních předpisů vedle samosprávy také činnosti spojené se státní správou v přenesené působnosti.

Zkušenosti se stávajícím modelem veřejné správy jsou podle Ministerstva vnitra převážně pozitivní. Velkou výhodou je, že veřejná správa je v dnešní době blízko občanům, čímž se rozumí, že tito nemusí za správními úřady dlouze cestovat, protože je území státu pokryto veřejnou službou relativně rovnoměrně. Nelze opomenout také fakt, že spojený model je z finančního hlediska pro stát nejvýhodnější variantou.

Negativní zkušenosti jsou výsledkem prosazení dílčích nesystémových rozhodnutí. Navzdory realizované reformě v roce 2002, kdy došlo ke zrušení okresních úřadů a vytvoření obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem, se tak územní veřejná správa potýká s řadou problémů. První z nedostatků souvisí s velkým počtem územně správních jednotek, na kterých je veřejná správa v ČR vykonávána v různém rozsahu. Veřejná správa není na území státu organizovaná jednotně. Rozdílná je organizace pro samosprávu, státní správu, a dokonce i pro jednotlivé resorty. Můžeme tak říci, že díky tomu je výkon veřejné správy nepřehledný a komplikovaný. Dalším z nedostatků je například problematika nadměrného počtu malých obcí nebo možné zakládání korupčního prostředí, s čímž může souviset také klientelismus ve

veřejné sféře. Jako příklad můžeme uvést funkci tajemníka obecního úřadu. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků ustanovuje, že tajemník obecního úřadu je tzv. vedoucím úřadu; jedná se tedy o úředníka, nikoliv politika, jako je tomu například u starosty obce. Tajemník má v obci na starosti personální agendu, a především obsazování volných míst novými úředníky. Výběrové řízení, které se koná na volné pracovní místo, pak může znamenat pouze zamaskování vzniklého klientelismu tím, že je vybrán již dopředu vyhovující kandidát a další uchazeči tak mohou být přizváni k povinnému výběrovému řízení pouze na efekt. (Analýza aktuálního stavu veřejné správy, 2012)

Opakem spojeného modelu veřejné správy je oddělený model veřejné správy, jehož typickým představitelem a příkladem je Francouzská republika, jejíž státní správu tvoří 4 úrovně: celostátní, regionální, oblastní – departementy a obecní. Toto demokratické uspořádání správního systému se začalo ve Francii formovat již za Velké francouzské revoluce. Současný francouzský územní systém je zakotven v decentralizačních zákonech z let 1982-1983. Tyto zákony zavedly ve Francii reálnou decentralizaci, což znamená, že územní orgány přestaly být závislé na státu a začaly se prohlubovat jejich kompetence. (Bromová, 2009)

Ve Francii je veřejná správa rozdělena na státní správu, která spravuje celé území země, a samosprávu. Dále je samospráva dělena na územní samosprávu a správu veřejných institucí, které mají specifické kompetence dané konkrétními právními předpisy. Územní samospráva je dále dělena na dva typy – územní správu řízenou státem a územní samosprávu vykonávanou územně samosprávnými jednotkami. Ve Francii není uplatňován princip nadřazenosti vyšších územně správních celků tak, jak je tomu v České republice, kde jsou kraje nadřazené obcím a mají na starost kontrolu některých pravomocí obcí.

V České republice je veřejná správa rozdělena jako v případě Francie na státní správu a samosprávu. K odlišení dochází až v případě samosprávy, která je v ČR dělena na územní a zájmovou.

System územní správy, který je používán ve Francii, nazýváme tzv. francouzským modelem. Principem tohoto systému je, že se zde uplatňuje vícestupňová územní samospráva a také decentralizované státní orgány. Naopak v České republice máme

model smíšený, jehož principem je nejen vlastní samospráva územních jednotek, ale i výkon státní správy v rámci přenesené působnosti.

Pojem obec je v obou státech definovaná shodně. Jedná se o nejnižší a nejstarší úroveň územní samosprávy. Vymezuje se svým názvem, územím, trvale žijícím obyvatelstvem a kompetencemi, kterými disponuje v rámci samosprávy. Hlavní rozdíl v charakteristice obce je v jejím pojetí. Ve Francii mají všechny obce stejné postavení bez ohledu na to, kolik mají obyvatel, a platí zde jednotná administrativní organizace. Následkem toho pak dochází ke znevýhodňování menších obcí, které pak nejsou schopné plnit své povinnosti a jsou nuceny spolupracovat s jinými obcemi. Naopak v České republice máme několik druhů obcí. Jedná se o obce, města, statutární města nebo tzv. městyse, jež se liší svým postavením a kompetencemi. Další dělení obcí v ČR je z hlediska výkonu státní správy přenesené působnosti na 3 kategorie: samosprávné obce, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.

Co se týče působností, jak ve Francii, tak i v České republice můžeme rozlišovat dvojitou působnost – samostatnou a přenesenou. Samostatnou působností se rozumí, že obce hospodaří se svým majetkem, financemi a stát může do jejich počínání zasahovat pouze na základě zákona. Naopak rozšířená působnost znamená, že stát přenesl na základě zvláštních předpisů výkon určitých kompetencí na územní samosprávné celky. Za výkon přenesené působnosti získávají obce příspěvek od státu, samostatnou působnost musí financovat ze svého rozpočtu. Ve Francii je přenesená působnost vykonávaná pouze starostou, zatímco v ČR je státní správa i samospráva vykonávána paralelně a jejich výkon není oddělený.

V případě Francie je výkon státní správy a územní samosprávy striktně oddělen a je vykonáván orgány i v nižších územně samosprávných celcích, uplatňuje se zde tzv. dualismus. Výhoda dualismu spočívá především v tom, že je státní správou zajištěna jednotnost a rovnost území, ale také mají jednotlivé územně samosprávné jednotky právo na tzv. princip svobodné správy, což znamená, že mohou vytvářet vlastní orgány, které nejsou závislé na dalších státních úřadech.

Hlavním rozdílem mezi Českou republikou a Francií jsou především různé modely veřejné správy. Česká republika je jediný stát, kde je spojený model používán ještě v původní nezměněné podobě. (Stejskalová, 2014)

10. Summary

The aim of this bachelor thesis is to comprehensively and clearly describe responsibilities of the local self-government authorities, accountability of elected representatives and political officials. At the same time, the power of the community with tended powers is compared with the community with the designated authority.

The thesis is divided into two parts. The first one is the theoretical research which is contains definitions of local self-government means, its historical development, further territorial-administrative division, and main local self-government authorities. This part consists of powers of communities and their functions, as well.

By the Constitution of the Czech Republic, it is determined that municipalities are basic territorial units and self-governing units are superior territorial units. Each municipality has two powers. The first one is the separate power. It means that a local authority can make decisions in issues concerning to the municipality. The power is determined by law and, also, can be restricted only by law. The issues under the separate power are managed and financed by own funds and assets of the municipality.

The other one is the delegated power under that each municipality executes the issues which can be heard by the government but it is more effective and less expensive to hear it by local authorities. The execution of delegated power should by finance only by the subsidies from the state budget.

The matters under the delegated power are different for each municipality. By the Communities Act, they are distinguished three types of municipalities. They are the communities as a basic administrative unit with a little amount of delegated power. Then they are the communities with the designated authorities as a unit with larger volume of this power and last ones are the communities with extended powers which obtain the largest amount of delegated power.

The second part of the thesis is the practical research. For this thesis, I made one main hypothesis: The subsidies given by the state to the municipalities with delegate powers are not sufficient.

The practical part is based on the questionnaires that I sent to several municipalities and personal interview done in two selected communities. I made one type of questionnaire

which was sent to representatives of communities with the designated authorities and the communities with extended powers. The questionnaire contained 19 questions.

The questionnaire was sent to 155 representatives of municipalities in all regions in the Czech Republic, however, only 38 questionnaires returned completed. 24 questionnaires were sent back from communities with tended powers and 14 from communities with designated authority. I can say that the percentage of return is 25 %. I think that it is not too many.

The conclusion of my research is that the subsidies given by state to execute the delegate powers are insufficient. In many cases, the municipalities have to use their own funds to finance the execution of delegated power which should be financed only by subsidies from state.

Key words: delegate powers of community, separate powers of community, local self-government authority, community with tended powers, community with the designated authority

11. Přehled použité literatury

Knižní zdroje

Kopecký, M. (2010). Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Provazníková, R. (2015). Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe (3. aktualizované a rozšířené vydání). Praha: Grada Publishing.

Horzinková, E., & Novotný, V. (2008). Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Matrasová, E., & Šlauf, V. (2000). Obecní zřízení. Praha: Institut pro místní správu.

Koudelka, Z. (2007). Samospráva. Praha: Linde.

Peková, J. (2011). Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Čmejrek, J. (2008). Obce a regiony. Praha: Alfa Nakladatelství.

Peková, J., Pilný, J., & Jetmar, M. (2012). Veřejný sektor – řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.

Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Trestní zákoník: zákon č. 40/2009 Sb.

Nový občanský zákoník: zákon č. 89/2012 Sb.

Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů

Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti

Internetové zdroje

Čmejrek, J., & Čopík, J. (2016). *Veřejní správa* [Online]. Praha. Retrieved from <http://omp.ef.jcu.cz/index.php/EF/catalog/book/4>

Čermáková, V. (2011). *Financování přenesené působnosti obcí v České republice* (Diplomová práce) [Online]. České Budějovice. Retrieved from http://theses.cz/id/7ki4ic/Cermakova_DP_kompletni.pdf

Stejskalová, Š. (2014). *Komparace postavení obcí v ČR a ve Francii* (Diplomová práce). Brno.

Bromová, M. (2009). *Analýza regionálního rozpočtu*. Brno.

Epravo.cz: Orgány zastupitelstva obce a rady obce [Online]. (2010). Retrieved April 02, 2017, from <https://www.epravo.cz/top/clanky/organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-63392.html>

Osobní odpovědnost veřejných funkcionářů. (2010). Osobní odpovědnost veřejných funkcionářů. Praha. Retrieved from http://www.bezkorupce.cz/wp-content/uploads/2011/08/Osobni_odpovednost_verejnych_funkcionaruu.pdf

Kolman, P. (2010). Orgány zastupitelstva obce a rady obce [Online]. *Epravo.cz*, 2010, 1. Retrieved from <https://www.epravo.cz/top/clanky/organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-63392.html>

Portál územního plánování. (©2016). Portál územního plánování [Online]. Retrieved January 26, 2017, from <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

Český statistický úřad. (©2017). Český statistický úřad [Online]. Retrieved January 26, 2017, from <https://www.czso.cz/>

Aktuálně.cz. (©2017). Aktuálně.cz [Online]. Retrieved March 01, 2017, from [https://zpravy.aktualne.cz/jurajthoma/1~i:keyword:112945/?redirected=1488367883Ministerstvo_vnitra_Ceske_republiky_\(2017\).](https://zpravy.aktualne.cz/jurajthoma/1~i:keyword:112945/?redirected=1488367883Ministerstvo_vnitra_Ceske_republiky_(2017).)

Ministerstvo vnitra České republiky [Online]. Retrieved January 26, 2017, from <http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

Analýza aktuálního stavu veřejné správy [Online]. (2012). In *Ministerstvo vnitra České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Retrieved from <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx>

Jaroměřice nad Rokytnou. (©2017). Jaroměřice nad Rokytnou [Online]. Retrieved January 31, 2017, from <http://www.jaromericenr.cz/>

Třebíč. (©2017). Třebíč [Online]. Retrieved January 26, 2017, from <http://www.trebic.cz/o-trebeci/ms-30506/p1=30506>

Mendelova univerzita v Brně: eknihovna [Online]. (©2017). Retrieved April 02, 2017, from https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=13101

Kraj Vysočina: Územně správní členění [Online]. (2010). In *Kraj Vysočina*. Jihlava: Krajský úřad kraje Vysočina. Retrieved from https://www.kr-vysocina.cz/spravni-obvody-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-a-obvody-obci-s-poverenym-obecnim-uradem-s-textem/g-15025/id_obrazky=6978&typ_sady=1

MONITOR: Územní monitor [Online]. (©2017). Retrieved April 05, 2017, from <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/>

EU2009.cz: Regiony ČR [Online]. (©2009). In *České předsednictví Evropské unie*. Praha: Archiv Úřadu vlády ČR. Retrieved from <http://www.eu2009.cz/cz/czech-republic/regions/regiony-cr-328/>

Místní části města [Online]. (2001-). In *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Retrieved from https://cs.wikipedia.org/wiki/Jarom%C4%9B%C5%99ice_nad_Rokytnou#/media/File:Jaromericice_mc.svg

Mapa Městských částí Třebíč [Online]. (2001-). In *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Retrieved from https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_%C4%8D%C3%A1st%C3%AD_m%C4%9Bsta_T%C5%99eb%C3%AD%C4%8De#/media/File:Trebic_mc.svg

Cizojazyčné zdroje

Managementmania: Public Administration [Online]. (©2016). Retrieved January 26, 2017, from <https://managementmania.com/en/public-administration>

12. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Tabulka 1: Seznam obcí s pověřeným obecním úřadem.....	36
Tabulka 2: Seznam obcí s rozšířenou působností	36
Tabulka 3: Odpovědi obcí s pověřeným obecním úřadem	41
Tabulka 4: Odpovědi obcí s rozšířenou působností	43
Obrázek 1: Vyšší územní samosprávné celky v ČR	15
Obrázek 2: Mapa obcí s rozšířenou působností v ČR	22
Obrázek 3: Správní obvody obcí s rozšířenou působností a obvody obcí s pověřeným obecním úřadem v kraji Vysočina.....	34
Obrázek 4: Místní části obce Třebíč	47
Obrázek 5: Místní části obce Jaroměřice nad Rokytou	52
Graf 1: Dotazníkové šetření.....	35
Graf 2: Odpovědi na otázku týkající se příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí s pověřeným obecním úřadem	42
Graf 3: Graf procentuálních odpovědí obcí s pověřeným obecním úřadem.....	42
Graf 4: Odpovědi na otázku týkající se příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí s rozšířenou působností	45
Graf 5: Graf procentuálních odpovědí obcí s rozšířenou působností.....	45
Graf 6: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti pro obec Třebíč.....	50
Graf 7: Porovnání příspěvku od státu s celkovými výdaji na státní moc v obci Třebíč..	51
Graf 8: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti pro obec Jaroměřice nad Rokytou.....	56
Graf 9: Porovnání příspěvku od státu s celkovými výdaji na státní moc v obci Třebíč..	57

13. Seznam použitých zkratk

Čl. – článek

Odst. – odstavec

Ust. – ustanovení

Písm. – písmeno

MěÚ – městský úřad

POÚ – pověřený obecní úřad

ORP – obec s rozšířenou působností

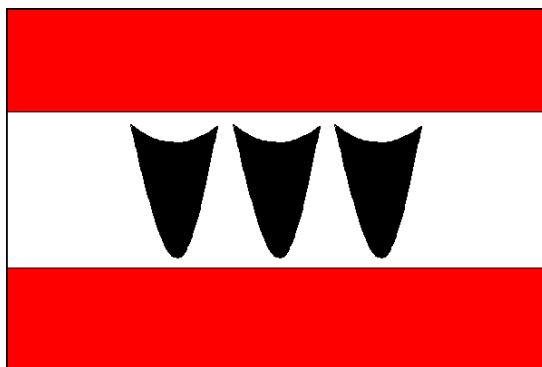
ČR – Česká republika

14. Seznam příloh

Příloha 1: Vlajka obce Třebíč	72
Příloha 2: Vlajka obce Jaroměřice nad Rokytnou.....	72
Příloha 3: Organizační schéma městského úřadu Jaroměřice nad Rokytnou	73
Příloha 4: Organizační schéma obce Třebíč	74
Příloha 5: Vlastní dotazník rozesílaný pomocí emailové adresy	75
Příloha 6: Vlastní dotazník pro potřeby osobního rozhovoru.....	77

15. Přílohy

Příloha 1: Vlajka obce Třebíč

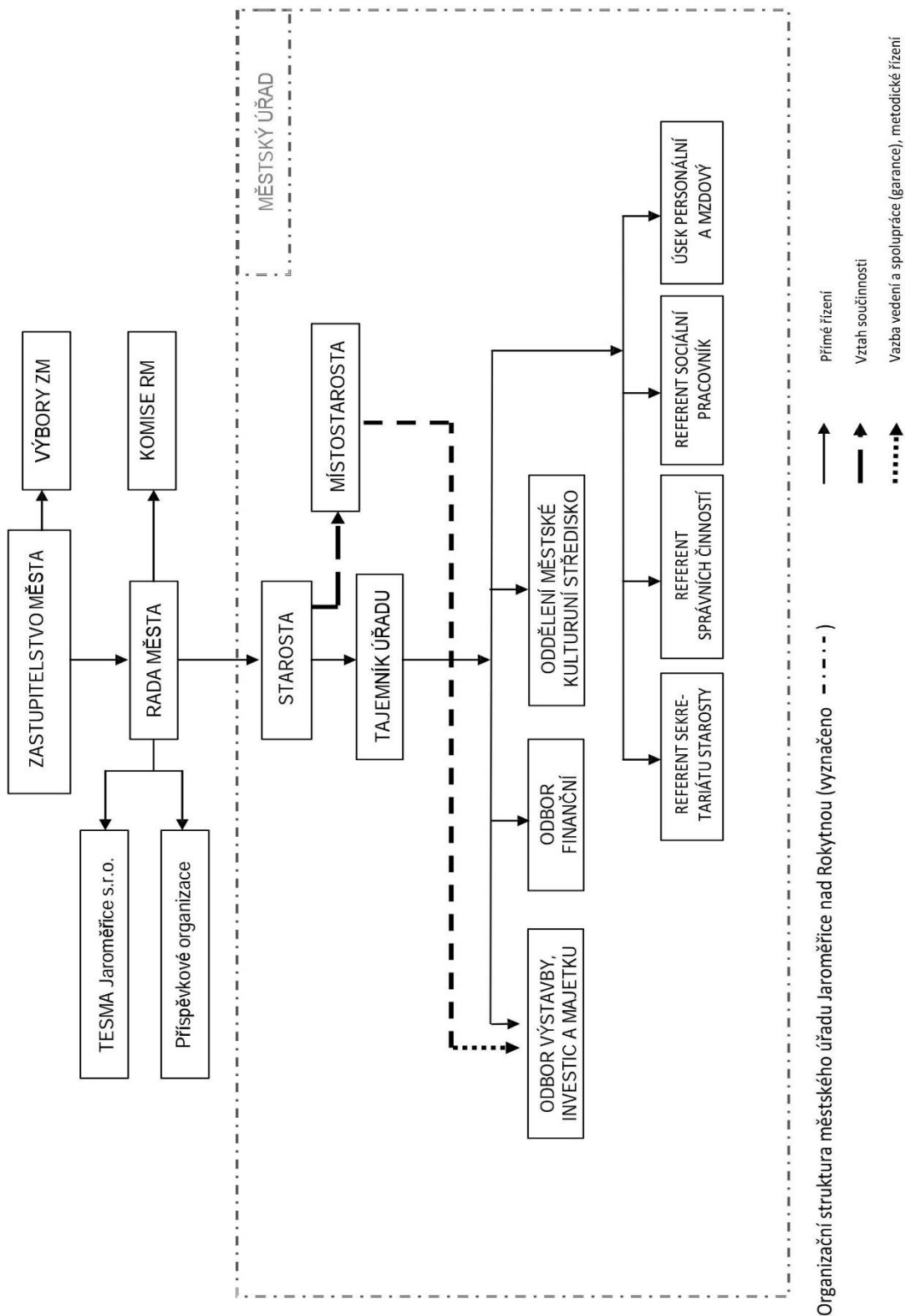
Zdroj: Registr komunálních symbolů (©2017)

Příloha 2: Vlajka obce Jaroměřice nad Rokytnou

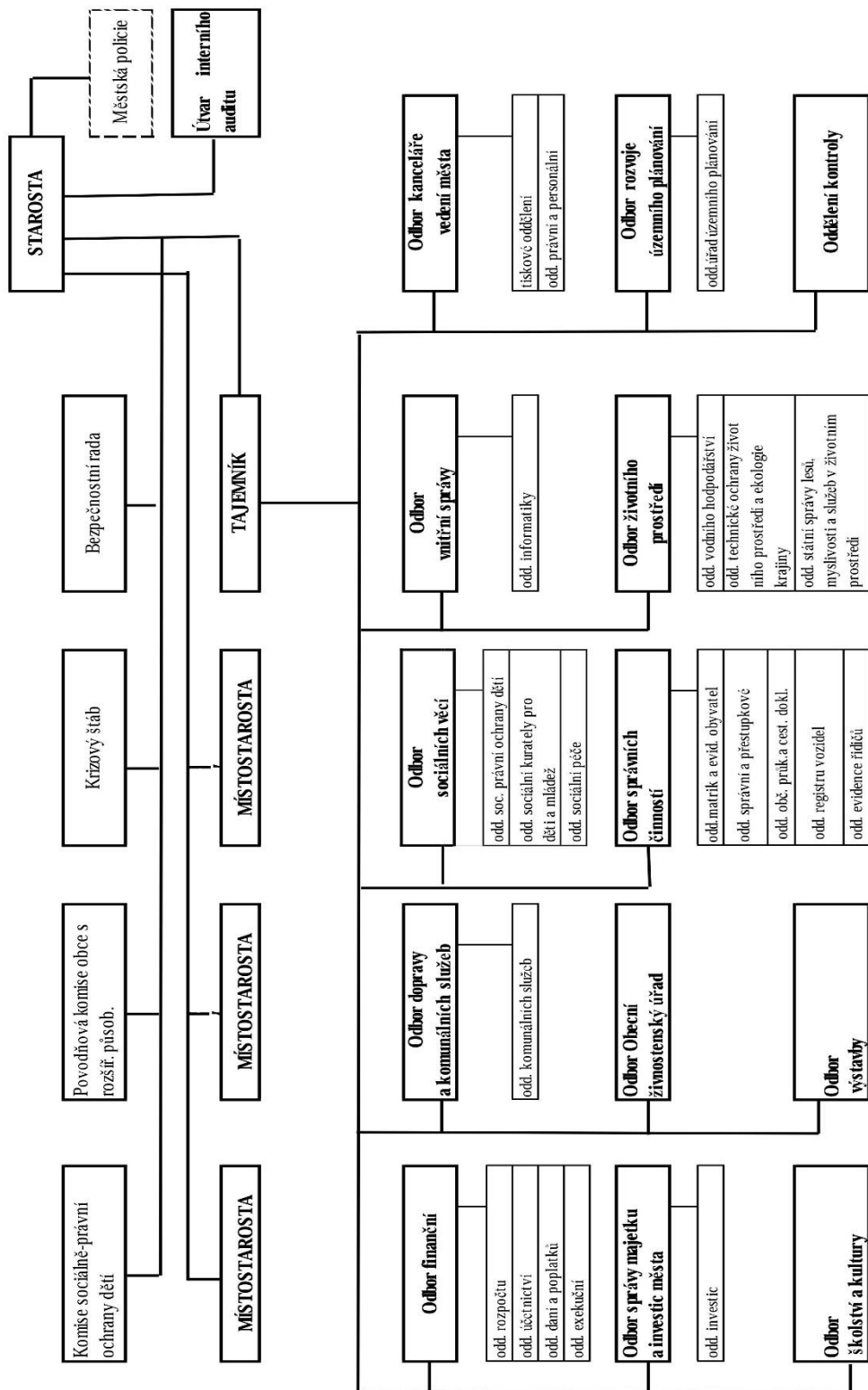
Zdroj: Registr komunálních symbolů (©2017)

Příloha 3: Organizační schéma městského úřadu Jaroměřice nad Rokytnou

Zdroj: Jaroměřice nad Rokytnou (©2017)

Příloha 4: Organizační schéma obce Třebíč

Zdroj: Třebíč (©2017)

Příloha 5: Vlastní dotazník rozesílaný pomocí emailové adresy

Dobrý den,

Jmenuji se Lucie Kašpárková a jsem studentka Ekonomické fakulty na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, oboru Strukturální politika EU pro veřejnou správu.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku, který slouží jako podklad k teoretické části mé bakalářské práce na téma „Orgány územní samosprávy“.

- 1) Název obce, kraj? (Vypište, prosím)

- 2) Typ obce? (Zakroužkujte, prosím)
 - A) Obec se základním rozsahem výkonu státní moci (Obec I. stupně)
 - B) Obec s pověřeným obecním úřadem (Obec II. stupně)
 - C) Obec s rozšířenou působností (Obec III. stupně)

- 3) Kolik má Vaše obec obyvatel? (Vypište, prosím)

- 4) Jaký počet členů má zastupitelstvo Vaší obce? (Vypište, prosím)

- 5) Je některý ze členů zastupitelstva uvolněný pro výkon své funkce? Pokud ano, uveďte počet. (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište.)
 - A) ANO
 - B) NE

- 6) Jak často zasedá zastupitelstvo ve Vaší obci? (Vypište, prosím)

- 7) Zřizuje ve Vaší obci zastupitelstvo některé další výbory, jakou jsou například: (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište.)
 - A) Výbor sociální
 - B) Výbor pro školství
 - C) Výbor pro dopravu
 - D) Kulturní výbor
 - E) Jiné.....

- 8) Nachází se ve Vašem finančním nebo kontrolním výboru odborníci z praxe? Pokud ano, uveďte počet. (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište)
 - A) ANO
 - B) NE

- 9) Zřizuje Rada obce ve Vaší obci komise? Pokud ano jaké? (Zakroužkujte a vypište, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 10) Zřizuje obec funkci tajemníka? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 11) Je starosta ve Vaší obci uvolněn ze své funkce? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 12) Kolik vydala Vaše obec obecně závazných vyhlášek a nařízení v posledním kalendářním roce?
(Vypište, prosím)
- 13) Dostává Vaše obec příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 14) O jakou částku ročně se jedná? (Vyplňte v případě, že jste v předchozí otázce zaškrtnuli ANO)
- 15) Domníváte se, že tato částka je pro Vaši obec dostačující? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 16) Proč se tak domníváte? (Doplňte v případě, že jste na předchozí otázku odpověděli NE)
- 17) Je dle Vašeho názoru výkon státní správy přenesené působnosti dostatečný?
- A) ANO
 - B) NE
- 18) Proč si to myslíte? (Vyplňte v případě, že jste na předchozí otázku odpověděli NE)

Zdroj: Vlastní tvorba

Příloha 6: Vlastní dotazník pro potřeby osobního rozhovoru

Dobrý den,

Jmenuji se Lucie Kašpárková a jsem studentka Ekonomické fakulty na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, oboru Strukturální politika EU pro veřejnou správu.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku, který slouží jako podklad k teoretické části mé bakalářské práce na téma „Orgány územní samosprávy“.

- 1) Název obce, kraj? (Vypište, prosím)

- 2) Typ obce? (Zakroužkujte, prosím)
 - A) Obec se základním rozsahem výkonu státní moci (Obec I. stupně)
 - B) Obec s pověřeným obecním úřadem (Obec II. stupně)
 - C) Obec s rozšířenou působností (Obec III. stupně)

- 3) Kolik má Vaše obec obyvatel? (Vypište, prosím)

- 4) Jaký počet členů má zastupitelstvo Vaší obce? (Vypište, prosím)

- 5) Je některý ze členů zastupitelstva uvolněný pro výkon své funkce? Pokud ano, uveďte počet. (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište.)
 - A) ANO
 - B) NE

- 6) Jak často zasedá zastupitelstvo ve Vaší obci? (Vypište, prosím)

- 7) Zřizuje ve Vaší obci zastupitelstvo některé další výbory, jakou jsou například: (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište.)
 - A) Výbor sociální
 - B) Výbor pro školství
 - C) Výbor pro dopravu
 - D) Kulturní výbor
 - E) Jiné.....

- 8) Nachází se ve Vašem finančním nebo kontrolním výboru odborníci z praxe? Pokud ano, uveďte počet. (Zakroužkujte, prosím, popřípadě vypište)
 - A) ANO
 - B) NE

- 9) Zřizuje Rada obce ve Vaší obci komise? Pokud ano jaké? (Zakroužkujte a vypište, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 10) Zřizuje obec funkci tajemníka? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 11) Je starosta ve Vaší obci uvolněn ze své funkce? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 12) Kolik vydala Vaše obec obecně závazných vyhlášek a nařízení v posledním kalendářním roce? (Vypište, prosím)
- 13) Dostává Vaše obec příspěvek od státu na výkon přenesené působnosti? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 14) O jakou částku ročně se jedná? (Vyplňte v případě, že jste v předchozí otázce zaškrtnli ANO)
- 15) Je částka pořád stejná nebo se každý rok mění? Můžete prosím uvést částky za posledních 5 let? (Prosím, vypište)
- 16) Domníváte se, že tato částka je pro Vaši obec dostačující? (Zakroužkujte, prosím)
- A) ANO
 - B) NE
- 17) Proč se tak domníváte? (Doplňte v případě, že jste na předchozí otázku odpověděli NE)
- 18) Je dle Vašeho názoru výkon státní správy přenesené působnosti dostatečný?
- A) ANO
 - B) NE
- 19) Proč si to myslíte? (Vyplňte v případě, že jste na předchozí otázku odpověděli NE)
- 20) Existuje nějaká forma spolupráce mezi obcemi v území, ve kterém Vaše obec leží? (Prosím zakroužkujte, popřípadě vypište)
- A) ANO
 - B) NE

Zdroj: Vlastní tvorba